KRITERIJI PRAĆENJA I OCJENJIVANJA

(prema Kurikulima nastavnih predmeta)

4.a i 4.b razred osnovne škole

Sveti Đurđ, rujan 2024.

KRITERIJI PRAĆENJA I OCJENJIVANJA

4. razred osnovne škole

Ocjenjivanje i praćenje učenika je proces koji se provodi tijekom cijele školske godine i treba biti rezultat kontinuiranog praćenja učeničkog rada.

Na početku školske godine treba napraviti inicijalni uvid u učenička znanja i sposobnosti kako bismo imali ishodišnu točku od koje ćemo nastaviti pratiti rad te na koju ćemo se moći referirati tijekom školske godine. Pomoću inicijalnog uvida uvidjet ćemo napredak učenika i lako ćemo ocijeniti učenika s obzirom na njegov osobni napredak.

Prilikom ocjenjivanja treba osigurati podjednake mogućnosti za učenike, poštovati učenikovu osobnost i dati svakom učeniku jednaku priliku.

Kriteriji praćenja i ocjenjivanja koji slijede izrađeni su prema *revidiranoj Bloomovoj taksonomiji znanja (1956.) (Andersen i Krathwohl, 2001*.). U *revidiranoj Bloomovoj taksonomiji znanja* za opis razina znanja koriste se glagoli umjesto imenica jer je mišljenje aktivan proces a obrazovni ciljevi do kojih se dolazi učenjem opisani su kao različiti oblici mišljenja.

Budući da je cilj školovanja priprema učenika za rješavanje problema s kojima će se susretati u svakodnevnom životu, za rješavanje tih složenih problema nije dovoljno dosjećanje i reprodukcija, nužno je razvijati njihove sveukupne potencijale. Stoga je važno poticati ih da koriste širok spektar intelektualnih sposobnosti.

Ciljevi učenja i ponašanja koja učenik koristi tijekom učenja razvrstani su u 3 kategorije koje su međusobno povezane i preklapaju se.

1. kognitivna (intelektualna sposobnost ili znanje ili mišljenje)
2. afektivna (osjećaji ili odnos ili stav)
3. psihomotorička (fizičke vještine ili ono što osoba može činiti)

Ovi kriteriji praćenja i ocjenjivanja učenika napisani su uvažavajući i referirajući se na Kurikulume za pojedine nastavne predmete te po ishodima svih šest nastavnih predmeta u 4. razredu. Kako su sami kurikulumski ishodi široko postavljeni i njihovo ostvarivanje predviđeno je na razini cijele nastavne godine, za njih nismo radile razradu elemenata vrednovanja koji će pratiti pojedinu ocjenu već smo elemente vrednovanja za svaku ocjenu određivale uz razradu svakog određenog ishoda.

Ocjena „negativan“ nije posebno razrađena kako bi se izbjegao niz nemotivirajućih, negativnih formulacija o učenikovu znanju, postignućima ili napredovanju. Predlažemo da se uz ocjenu negativan upiše formulacija „**učenik nije ostvario zadani ishod,** te u nastavku ishod koji nije ostvaren, npr. ***odgovara na pitanja o zadanom tekstu*.**“

Uz neke ishode u svim predmetima (npr. neke razrade ishoda *OŠ HJ A 4. 3. Učenik* književne tekstove prema vlastitome interesu i obrazlaže svoj izbor) ne postoji kriterij za numeričko vrednovanje, već se ti ishodi prate isključivo pisano, u rubriku u imeniku učenika. Isto tako, kada učenik/učenica ostvari neke od zadanih razreda ishoda koji pokazuju samoinicijativu i visoku motiviranost, predlažemo sljedeću formulaciju: *Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan" dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.*

Prijedlog postotne skale za ocjenjivanje pisanih provjera

POSTOTAK	OCJENA
0 % – 50 %	nedovoljan (1)
51 % - 63 %	dovoljan (2)
64 % - 78 %	dobar (3)
79% - 90 %	vrlo dobar (4)
91% - 100 %	odličan (5)

Objašnjenje za računanje bodova prema navedenoj postotnoj skali na primjeru pisane provjere koja ima 24 boda.

ocjena nedovoljan – 0 – 11 bodova

51 · 24 : 100 = 12.2 - ocjena dovoljan – 12 - 14 bodova

64 · 24 : 100 = 15.3 - ocjena dobar – 15 - 18 bodova

79 · 24 : 100 = 18.9 - ocjena vrlo dobar – 19 - 21 boda

91 · 24 : 100 = 21.8 - ocjena odličan – 22 - 24 boda

broj bodova u provjeri

Nakon cjelogodišnjeg praćenja zadatak učitelja je donijeti zaključnu ocjenu. Ona nije niti treba biti aritmetička sredina pojedinačnih ocjena već se oblikuje temeljem svih prikupljenih informacija o ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda. Kako se svi elementi vrednovanja po svim nastavnim predmetima isprepliću, tako su i jednako vrijedni pri donošenju zaključne ocjene.

NASTAVNI PREDMET: HRVATSKI JEZIK

Sastavnice vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik su:

- ✓ *hrvatski jezik i komunikacija*
- ✓ *književnost i stvaralaštvo*
- ✓ *kultura i mediji.*

Sadržaj vrednovanja u nastavnom predmetu su:

- *razgovor, pitanja i odgovori (usmeni odgovori)*
- *rješavanje zadataka pisane provjere znanja*
- *rješavanje problemskih zadataka*
- *tumačenje grafičkih organizatora znanja i/ili tablično/grafički prikazanih rezultata znanstvenih istraživanja*
- *izvedba pokusa ili istraživanja prema pisanom protokolu*
- *obrazloženje izvedenog pokusa ili istraživanja*
- *izrada izvješća o provedenom istraživanju prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *izrada konceptualnih i/ili umnih mapa, križaljki, pitalica, rebusa, kvizova, stripova, infografika prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *pisanje sastavka na određenu temu prema unaprijed zadanim smjernicama i utvrđenim kriterijima*
- *izrada plakata, prezentacija, seminara prema unaprijed utvrđenim kriterijima.*

Oblici vrednovanja naučenog su:

- *usmene provjere, pisane provjere zadatcima zatvorenoga i /ili otvorenog tipa;*
- *predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici,*
- *praktični radovi, projekti; učeničke mape i sl.*

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Hrvatski jezik.

SASTAVNICA/ELEMENT VREDNOVANJA: **HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA**					
ISHOD: OŠ HJ A.4.1. Učenik razgovara i govori u skladu s komunikacijskom situacijom.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Razgovara i govori prema zadanoj ili slobodnoj temi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razgovara i govori prema zadanoj ili slobodnoj temi“* po zadanim elementima.	Razgovara i govori prema zadanoj temi koristeći jednostavne rečenice i prilično siromašan rječnik, često tražeći pomoć ili razgovara odgovaranjem na pitanja.	Razgovara i govori prema zadanoj temi koristeći prosječan rječnik, rjeđe uvodeći nove riječi. Pri razgovoru o slobodnoj temi se češće ne osjeća sigurno te traži pomoć i povratnu informaciju.	Razgovara i govori prema zadanoj ili slobodnoj temi koristeći širi raspon vokabulara uz manje greške.	Razgovara i govori prema zadanoj ili slobodnoj temi slobodno, pravilno, jezično i književno, rabi nepoznate riječi (to jest nepoznate riječi uvrštava u svoj rječnik čime one postaju poznate). Rečenice su skladno oblikovane proširene i živopisne.
Sadržajem i strukturom govorenja cjelovito obuhvaća temu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„sadržajem i strukturom govorenja cjelovito obuhvaća temu“* po zadanim elementima.	Sadržajem i strukturom govorenja isključivo uz pomoć obuhvaća temu, ali ne potpuno. Potreban stalan poticaj i podsjećanje na temu i strukturu.	Sadržajem i strukturom govorenja djelomično obuhvaća temu.	Sadržajem i strukturom govorenja cjelovito obuhvaća temu, čineći manje greške.	Sadržajem i strukturom govorenja cjelovito obuhvaća temu, ne pravi stanke, izlaže jasno, koncizno i temeljito.
Organizira govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„organizira govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak“* po zadanim elementima.	Teže i često čineći greške djelomično reproducira govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak. Ne povezuje niti slijedi zadanu jednostavnu strukturu.	Reproducira govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak uz zadani i naučeni predložak.	Većinom samostalno organizira govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak.	Uspješno i samostalno organizira govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak.
Stvaralačkim postupcima oblikuje govorene tekstove.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„stvaralačkim postupcima oblikuje govorene tekstove“* po zadanim elementima.	Prema unaprijed određenom predlošku, uz greške i stalan poticaj, djelomično oblikuje govoreni tekst većinom stvaralačkim postupkom opisivanja (često navodi pri	Povremenim opisivanjem oblikuje govorene tekstove.	Većinom uspješno i uz manja navođenja oblikuje govorene tekstove opisivanje, povremeno koristeći dijalog i monolog, kao i povremeno oblikovanje	Uspješno oblikuje govorene tekstove koristeći stvaralačke postupke: opisivanje, dijalog, monolog, kao i oblikovanje teksta kao

		opisivanju upravni govor iz teksta, što ukazuje na memoriziranje govorenog teksta isključivo djelomičnim krasnoslovom).		teksta kao pripovjedaču 1. ili 3. osobi.	pripovjedaču 1. ili 3. osobi.
Sudjeluje u organiziranoj ili spontanoj raspravi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„sudjeluje u organiziranoj ili spontanoj raspravi“* po zadanim elementima.	Sudjeluje u organiziranoj ili spontanoj raspravi većinom kao	Uz jasne upute sudjeluje u organiziranoj ili spontanoj raspravi.	Sudjeluje u organiziranoj ili spontanoj raspravi.	Samouvjereno sudjeluje u organiziranoj ili spontanoj raspravi, jasno izlaže i obrazlaže svoje stavove te ih potkrjepljuje primjerima.
Poštuje pravila komunikacije u raspravi: sluša sugovornike, govori kad ima riječ.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„poštuje pravila komunikacije u raspravi: sluša sugovornike, govori kad ima riječ“* po zadanim elementima.	Uz poticaj poštuje pravila komunikacije u raspravi, ali ih se često i ne pridržava. Potrebno je stalno održavati pažnju i koncentraciju, pažnja često nije usmjerena na sugovornike. Govori i kada nije dobio/la riječ. Na poticaj i ponovljene upute većinom pozitivno reagira.	Uz podsjećanje na pravila i upute poštuje pravila komunikacije u raspravi: sluša sugovornike, ali često govori i kad nema riječ.	Poštuje pravila komunikacije u raspravi: sluša sugovornike, govori kad ima riječ., ponekad odstupi od pravila, ali se brzo ispravi.	U potpunosti poštuje pravila komunikacije u raspravi: sluša sugovornike, govori kad ima riječ.
Prepoznaje važnost neverbalne komunikacije.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje važnost neverbalne komunikacije“* po zadanim elementima.	Slabije prepoznaje važnost neverbalne komunikacije.	Prepoznaje važnost neverbalne komunikacije.	Prepoznaje i primjenjuje važnost neverbalne komunikacije.	Prepoznaje, primjenjuje i potiče ostale učenike na neverbalnu komunikaciju i važnost iste.
Primjenjuje nove riječi u komunikacijskoj situaciji.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„primjenjuje nove riječi u komunikacijskoj situaciji“* po zadanim elementima.	Isključivo uz poticaj i navođenje primjenjuje nove riječi u komunikacijskoj situaciji.	Uz čestu reprodukciju povremeno primjenjuje nove riječi u komunikacijskoj situaciji.	Većinom primjenjuje nove riječi u komunikacijskoj situaciji.	Često i slobodno primjenjuje nove riječi u komunikacijskoj situaciji.

Poštuje društveno prihvatljiva pravila uljudne komunikacije u različitim životnim situacijama.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„poštuje društveno prihvatljiva pravila uljudne komunikacije u različitim životnim situacijama“* po zadanim elementima.	Prema primjeru prepoznaje društveno prihvatljiva pravila uljudne komunikacije u različitim životnim situacijama.	Prepoznaje i djelomično poštuje društveno prihvatljiva pravila uljudne komunikacije u različitim životnim situacijama.	Poštuje i uglavnom primjenjuje društveno prihvatljiva pravila uljudne komunikacije u različitim životnim situacijama.	Poštuje i primjenjuje društveno prihvatljiva pravila uljudne komunikacije u različitim životnim situacijama.
ISHOD: OŠ HJ A.4.2. Učenik sluša različite tekstove, izdvaja važne podatke i prepričava sadržaj poslušanoga teksta.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Izdvaja važne podatke iz poslušanoga teksta prema uputi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„izdvaja važne podatke iz poslušanoga teksta prema uputi“* po zadanim elementima.	Djelomično i uz stalu pomoć izdvaja neke važne podatke iz poslušanoga teksta prema uputi.	Većinom uz dodatna pojašnjenja izdvaja važne podatke iz poslušanoga teksta prema uputi.	Izdvaja važne podatke iz poslušanoga teksta prema uputi.	Izdvaja važne podatke iz poslušanoga teksta prema uputi brzo, jasno i točno.
Oblikuje bilješke na temelju izdvojenih podataka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„oblikuje bilješke na temelju izdvojenih podataka“* po zadanim elementima.	Rijetko samostalno oblikuje bilješke na temelju izdvojenih podataka, uz predložak djelomično uspije izvršiti zadatak.	Uz pomoć oblikuje bilješke na temelju izdvojenih podataka.	Oblikuje bilješke na temelju izdvojenih podataka uz poneku uputu.	Samostalno i bez dopune oblikuje bilješke na temelju izdvojenih podataka.
Prepričava poslušani tekst na temelju bilježaka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepričava poslušani tekst na temelju bilježaka“* po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka ili uz predložak prepričava poslušani tekst na temelju bilježaka uz dosta grešaka.	Djelomično i uz greške i ispravljanja prepričava poslušani tekst na temelju bilježaka.	Uspješno, uz manje, nezamjetne greške, prepričava poslušani tekst na temelju bilježaka	Uspješno, točno i bez greške prepričava poslušani tekst na temelju bilježaka
Objašnjava nepoznate riječi služeći se dječjim rječnicima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava nepoznate riječi služeći se dječjim rječnicima“* po zadanim elementima.	Većinom ne objašnjava nepoznate riječi služeći se dječjim rječnicima., uz doslovno ukazivanje na rječnik i jasne u detaljne upute uspije objasniti poneku riječ.	Povremeno objašnjava kraće nepoznate riječi služeći se dječjim rječnicima.	Relativno uspješno objašnjava nepoznate riječi služeći se dječjim rječnicima.	Sasvim uspješno i dajući primjer objašnjava nepoznate riječi služeći se dječjim rječnicima.

ISHOD: OŠ HJ A.4.3. Učenik čita tekst i prepričava sadržaj teksta služeći se bilješkama.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Povezuje grafičku strukturu teksta i sadržaj.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„povezuje grafičku strukturu teksta i sadržaj“* po zadanim elementima.	Prepoznaje grafičku strukturu teksta i sadržaj.	Povezuje grafičku strukturu teksta i sadržaj uz određene upute i pomoć (određuje naslov i dijelove ukoliko su vidno razdvojeni, ali teže uočava pasuse to jest odlomke).	Povezuje grafičku strukturu teksta i sadržaj većinom samostalno i uspješno.	Povezuje grafičku strukturu teksta i sadržaj samostalno i uspješno, snalazi se u odlomcima, redovima, pronalazi tražene podatke i slično.
Izdvaja važne podatke iz teksta i piše bilješke s obzirom na sadržaj i strukturu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„izdvaja važne podatke iz teksta i piše bilješke s obzirom na sadržaj i strukturu“* po zadanim elementima.	Isključivo uz pomoć izdvaja važne podatke iz teksta	Većinom uz pomoć izdvaja važne podatke iz teksta, ali samostalno teže piše bilješke s obzirom na sadržaj i strukturu.	Izdvaja važne podatke iz teksta i piše bilješke s obzirom na sadržaj i strukturu uz poneku uputu od strane učitelja.	Uspješno i točno izdvaja važne podatke iz teksta i piše bilješke s obzirom na sadržaj i strukturu.
Prepričava tekst na temelju bilježaka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepričava tekst na temelju bilježaka“* po zadanim elementima.	Uz stalno navođenje, podsjećanje i općenitu pomoć, kratkim, prilično nepovezanim i agramatičnim rečenicama djelomično prepričava tekst na temelju bilježaka.	Uz dosta podsjećanja u bilješkama djelomično prepričava tekst na temelju bilježaka. Rečenice su šture, kratke i nedostatne s informacijama.	Samostalno, točno, uz poneku grešku prepričava tekst na temelju bilježaka.	Pravilno, jasno, s proširenim i živopisnim rečenicama te s iznošenjem vlastitog mišljenja na kraju prepričava tekst na temelju bilježaka.
Objašnjava podatke u grafičkim prikazima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava podatke u grafičkim prikazima“* po zadanim elementima.	Uz gotov predložak i nakon primjera nekoliko suučenika objašnjava podatke u grafičkim prikazima.	Povremeno objašnjava podatke u grafičkim prikazima, ukoliko grafički prikaz sadrži dvije karakteristike, jasno prikazane.	Objašnjava podatke u grafičkim prikazima.	Objašnjava i uspoređuje podatke u grafičkim prikazima.
Objašnjava nepoznate riječi: na temelju vođenoga razgovora, zaključivanja na temelju konteksta, s	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava nepoznate riječi: na temelju vođenoga razgovora,*	Teže objašnjava nepoznate riječi, isključivo uz jasne upute (rječnik na kraju udžbenika, stranica).	Djelomično objašnjava nepoznate riječi, samostalno većinom s pomoću rječnika nakon čitanja teksta, ali kroz vođeni razgovor sluša	Uspješno, ponekad uz manja odstupanja objašnjava nepoznate riječi: na temelju vođenoga razgovora, zaključivanja na temelju	Objašnjava te povezuje značenje nepoznatih riječi: na temelju vođenoga razgovora, zaključivanja na temelju konteksta, s pomoću

pomoću rječnika nakon čitanja teksta.	*zaključivanja na temelju konteksta, s pomoću rječnika nakon čitanja teksta“* po zadanim elementima.		primjere te pokušava samostalno zaključiti. Bogaćenjem svakodnevnog rječnika i ova će vještina se sustavno razvijati.	konteksta, s pomoću rječnika nakon čitanja teksta.	rječnika nakon čitanja teksta.
ISHOD: OŠ HJ A.4.4. Učenik piše tekstove prema jednostavnoj strukturi.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Piše tekstove poštujući strukturu: uvod, razrada i zaključak.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„piše tekstove poštujući strukturu: uvod, razrada i zaključak“* po zadanim elementima.	Uz unaprijed dogovorene male korake te zornim predočavanjem strukture na konkretnom primjeru, i uz praćenje svakog koraka (uvod, razrada, zaključak) piše kraći tekst, navedenom strukturom siromašnim vokabularom i manjim brojem rečenica	Piše tekstove poštujući strukturu: uvod, razrada i zaključak. Strukturira pisanog teksta je većinom vidljiva, ali sadržajno nije na razini na kojoj bi trebalo biti (pravopisno i sadržajno).	Piše tekstove poštujući strukturu: uvod, razrada i zaključak, ali ponekad traži pomoć ili pojašnjenje za razradu ili zaključak (teže razgraničava prijelaz s razrade na zaključak).	Pravilno i bez pomoći piše tekstove poštujući strukturu: uvod, razrada i zaključak.
Piše prema predlošcima za ovladavanje gramatičkom i stilističkom normom potrebnom za strukturiranje teksta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„piše prema predlošcima za ovladavanje gramatičkom i stilističkom normom potrebnom za strukturiranje teksta“* po zadanim elementima.	Isključivo prema gotovom predlošku slične teme piše kraći pismeni tekst kojim djelomično uvježbava ovladavanje gramatičke i stilističke norme potrebne za strukturiranje teksta.	Piše prema zadanom predlošku i uz jasne upute i ispravljanja gramatičke norme tijekom pisanja.	Uz manja odstupanja piše prema predlošcima za ovladavanje gramatičkom i stilističkom normom potrebnom za strukturiranje teksta.	S lakoćom i primjenom do sada usvojenih sadržaja s područja gramatičke i stilske norme (struktura teksta i pravopis) piše prema predlošcima za ovladavanje gramatičkom i stilističkom normom potrebnom za strukturiranje teksta.
Piše ogledne i česte pridjeve (opisne, gradivne i posvojne pridjeve na -čki, -ćki, -ski, -ški).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„piše ogledne i česte pridjeve (opisne, gradivne i posvojne pridjeve na -čki, -ćki, -*	Piše manji broj opisnih i posvojnih pridjeva, s tim da posvojne većinom piše nepravilno ukoliko ih sam/a izvodi.	Uz navođenje piše ogledne i česte pridjeve, bliske i poznate (više puta ponovljene), najčešće opisne i posvojne, nešto rjeđe gradivne. Dosta	Piše pridjeve (opisne, gradivne i posvojne pridjeve na -čki, -ćki, -ski, -ški), ponekad je potrebno ponoviti pravilo u pisanju	Točno i pravilno piše pridjeve (opisne, gradivne i posvojne pridjeve na -čki, -ćki, -ski, -ški).

	ski, -ški)" po zadanim elementima.		griješi u posvojnim pridjevima na -čki, -ćki, -ski, -ški.	posvojnih pridjeva na -čki, -ćki, -ški, -ski, kao i pridjeva izvedenih od vlastitih imena.	
Točno piše posvojne pridjeve izvedene od vlastitih imena.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„točno piše posvojne pridjeve izvedene od vlastitih imena"* po zadanim elementima.	Djelomično točno piše neke posvojne pridjeve izvedene od vlastitih imena (ukoliko su imena učeniku poznata).	Povremeno griješi, ali pomoću primjera samostalno ispravi te točno napiše posvojne pridjeve izvedene od vlastitih imena. Lakše vlada pisanjem pridjeva na -ov, -ev, -in, nego na čki, -ćki, -ški, -ski.	Većinom točno i pravilno piše posvojne pridjeve izvedene od vlastitih imena.	Bez pomoći i greške točno piše posvojne pridjeve izvedene od vlastitih imena.
Piše veliko početno slovo: imena naroda, stanovnika, država, geografskih cjelina, knjiga, filmova, novina.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„piše veliko početno slovo: imena naroda, stanovnika, država, geografskih cjelina, knjiga, filmova, novina"* po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka piše veliko početno slovo u imenima naroda, stanovnika i država, ali pokazuje nerazumijevanje pravila pri pisanju gore navedenih imena te ista pravila i ne primjenjuje.	Djelomično točno piše veliko početno slovo u imenima naroda, stanovnika i nekih država, primjenjujući načelo poznatoga. Geografske cjeline, imena knjiga, filmova i novina piše uz dosta grešaka.	Uz neke manje greške koje samostalno ispravlja ukoliko mu se na njih ukaže piše veliko početno slovo u imenima naroda, stanovnika, država, geografskih cjelina, knjiga, filmova, novina.	U potpunosti točno piše veliko početno slovo u imenima naroda, stanovnika, država, geografskih cjelina, knjiga, filmova, novina.
Provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost"* po zadanim elementima.	Rijetko provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost.	Povremeno i uz poticaj provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost, ali se samostalno ne ispravlja, niti uviđa greške.	Veći dio grešaka samostalno ispravi te provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost.	Samostalno i samoinicijativno provjerava i ispravlja pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost.
ISHOD: OŠ HJ A.4.5. Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Razumije gramatičku kategoriju vrste riječi (imenice, glagoli, pridjevi).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razumije gramatičku kategoriju vrste riječi*	Prepoznaje neku od gramatičkih kategorija vrsta riječi, ali ih ne sistematizira niti raščlanjuje samostalno,	Uglavnom razumije gramatičku kategoriju vrste riječi (imenice, glagoli, pridjevi), ali u	Razumije gramatičku kategoriju vrste riječi (imenice, glagoli, pridjevi) te	Obrazlaže gramatičku kategoriju vrste riječi (imenice, glagoli, pridjevi), razvrstava riječi

	(imenice, glagoli, pridjevi)" po zadanim elementima.	tek uz nadopunu i potpitanja.	raščlanjivanju često griješi. Na poticaj i uz ponavljanje pravila o vrstama riječi pokazuje više razumijevanja. Uz sustavnu vježbu razina znanja će se razviti.	razumijevanje primjenjuje u zadatcima. Ponekad miješa neku od vrsta (imenice i pridjeve izvedene od vlastitih imena), ali samostalno uviđa i ispravlja grešku.	iz teksta prema vrsti samostalno, brzo i točno.
Pravilno upotrebljava broj i rod imenica i pridjeva koji se s njom slažu na oglednim primjerima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„pravilno upotrebljava broj i rod imenica i pridjeva koji se s njom slažu na oglednim primjerima"* po zadanim elementima.	Rijetko pravilno upotrebljava broj i rod imenica i pridjeva koji se s njom slažu na oglednim primjerima jer nisu usvojena osnovna znanja o imenicama i pridjevima te je nadogradnja onemogućena.	Uz greške i navođenje, nakon čega se samostalno povremeno i ispravi te pravilno upotrijebi broj i rod imenice i pridjeva koji se slaže s imenicama na oglednim i često uvježbanim primjerima.	Pravilno upotrebljava broj i rod imenica i pridjeva koji se s njom slažu na oglednim primjerima. Na novim primjerima ponekad griješi.	Pravilno upotrebljava broj i rod imenica i pridjeva koji se s njom slažu na oglednim primjerima, ali i na ostalim primjerima bez greške i potrebe za pomoći.
Točno oblikuje prošlo, sadašnje i buduće vrijeme.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„točno oblikuje prošlo, sadašnje i buduće vrijeme"* po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka oblikuje prošlo, buduće i sadašnje vrijeme, ali većinom griješi jer ne pokazuje razumijevanje za navedene sadržaje.	Uz upute i primjere oblikuje sadašnje vrijeme, ali uz konkretan primjer tek oblikuje prošlo i buduće. Često izostavlja pomoćni glagol ili ne oblikuje pravilno glagol u govornom i pisanom obliku, ''radijo'', slomiće'' i slično.	Točno oblikuje prošlo, sadašnje i buduće vrijeme, čineći manje greške u upotrebi pomoćnog glagola u prošlom i budućem vremenu.	Točno, brzo i pravilno oblikuje prošlo, sadašnje i buduće vrijeme.
Točno oblikuje posvojne pridjeve.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„točno oblikuje posvojne pridjeve"* po zadanim elementima.	Isključivo uz pomoć i poticaj, jasne i kratke upute, djelomično točno oblikuje posvojne pridjeve.	Djelomično točno oblikuje posvojne pridjeve.	Većinom uspješno i točno oblikuje posvojne pridjeve.	Točno i samostalno oblikuje posvojne pridjeve.
Oblikuje rečenice u kojima se poštuju pravila sročnosti.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„oblikuje rečenice u kojima se poštuju*	Pravila sročnosti teže shvaća pa ih slabo i primjenjuje u oblikovanju rečenica.	Uz dosta ispravaka povremeno oblikuje rečenice u kojima se relativno poštuju pravila sročnosti.	Oblikuje rečenice u kojima se poštuju pravila sročnosti uz poneke greške.	Pravilno i točno oblikuje rečenice u kojima pokazuje shvaćanje sročnosti i primjenu istoga.

	pravila sročnosti" po zadanim elementima.				
Funkcionalno upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u skladu s dinamikom učenja s obzirom na jezični razvoj.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„funkcionalno upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u skladu s dinamikom učenja s obzirom na jezični razvoj"* po zadanim elementima.	Vokabular je nedovoljno obogaćen i razvijen, stoga je upotreba riječi nedovoljno funkcionalna, te se ne razvoja u skladu s dinamikom učenja s obzirom na jezičn razvoj. (Pisani izričaj je često nepovezan, slijed misli također te učenik slabije može samostalno sastavljati tekstove: pisati ih ili govoriti u skladu s pravopisnim/pravogovornim i ostalim gramatičkim pravilima)	Povremeno i na razini reprodukcije učenik funkcionalno upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u skladu s dinamikom učenja s obzirom na jezični razvoj.	Učenik funkcionalno upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u skladu s dinamikom učenja s obzirom na jezični razvoj, određene sintagme je potrebno dodatno uvježbati, razumijevanje i uporabu istih.	Učenik u potpunosti funkcionalno upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u skladu s dinamikom učenja s obzirom na jezični razvoj te može samostalno sastavljati tekstove: pisati ih ili govoriti u skladu s pravopisnim, pravogovornim i ostalim gramatičkim pravilima.
Funkcionalno primjenjuje jezična znanja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„funkcionalno primjenjuje jezična znanja"* po zadanim elementima.	Na razini djelomične reprodukcije učenik funkcionalno primjenjuje jezična znanja.	Na razini reprodukcije učenik funkcionalno primjenjuje jezična znanja.	Na razini automatizacije učenik funkcionalno primjenjuje jezična znanja.	Na razini operativnosti učenik funkcionalno primjenjuje jezična znanja.
ISHOD: OŠ HJ A.4.6. Učenik objašnjava razliku između zavičajnoga govora i hrvatskoga standardnog jezika.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Služi se hrvatskim standardnim jezikom u javnoj komunikaciji u skladu s usvojenim jezičnim pravilima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„služi se hrvatskim standardnim jezikom u javnoj komunikaciji u skladu s usvojenim jezičnim pravilima"* po zadanim elementima.	Uz ispravljanja i navođenja djelomično se služi hrvatskim standardnim jezikom u javnoj komunikaciji u skladu s usvojenim jezičnim pravilima. Pošto su jezična pravila slabo usvojena, i uporaba hrvatskog standardnog jezika u javnoj	Djelomično se služi hrvatskim standardnim jezikom u javnoj komunikaciji djelomično u skladu s usvojenim jezičnim pravilima.	Služi se hrvatskim standardnim jezikom u javnoj komunikaciji većinom u skladu s usvojenim jezičnim pravilima. Ponekad odstupa od standarda i rabi kolokvijalizme ili riječi iz narječja, ali uviđa greške.	U potpunosti se služi hrvatskim standardnim jezikom u javnoj komunikaciji u skladu s usvojenim jezičnim pravilima.

		komunikaciji je nasumična i puna grešaka.			
Razlikuje mjesni govor i hrvatski standardni jezik navodeći ogledne i česte primjere.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razlikuje mjesni govor i hrvatski standardni jezik navodeći ogledne i česte primjere“* po zadanim elementima.	Prepoznaje, ali slabije razlikuje mjesni govor i hrvatski standardni jezik navodeći ogledne i česte primjere.	Prepoznaje i djelomično razlikuje mjesni govor i hrvatski standardni jezik navodeći ogledne i česte primjere.	Razlikuje i upotrebljava uz poneke greške mjesni govor i hrvatski standardni jezik navodeći ogledne i česte primjere.	Razlikuje i upotrebljava mjesni govor i hrvatski standardni jezik navodeći ogledne i česte primjere.
Uočava važnost pozitivnog odnosa prema mjesnom govoru.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„uočava važnost pozitivnog odnosa prema mjesnom govoru“* po zadanim elementima.	Djelomično uočava važnost pozitivnog odnosa prema mjesnom govoru.	Povremeno uočava važnost pozitivnog odnosa prema mjesnom govoru.	Uočava važnost pozitivnog odnosa prema mjesnom govoru.	Uočava i objašnjava važnost pozitivnog odnosa prema mjesnom govoru.
Uočava važnosti mjesnoga govora i prepoznaje njegovu komunikacijsku ulogu na pojedinome prostoru (raznolikost hrvatskih govora, jezične zajednice u Hrvatskoj i izvan granica Republike Hrvatske).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„uočava važnosti mjesnoga govora i prepoznaje njegovu komunikacijsku ulogu na pojedinome prostoru“* po zadanim elementima.	Čak i uz primjere slabije uočava važnosti mjesnoga govora i prepoznaje njegovu komunikacijsku ulogu na pojedinome prostoru (raznolikost hrvatskih govora, jezične zajednice u Hrvatskoj i izvan granica Republike Hrvatske). Primjenjuje načelo zavičajnosti i uočava svoj mjesni govor i prepoznaje ga, ali ostale ne određuje,, niti smješta u dio Republike Hrvatske samostalno).	Uz ogledne primjere uočava važnosti mjesnoga govora i prepoznaje njegovu komunikacijsku ulogu na pojedinome prostoru (raznolikost hrvatskih govora, jezične zajednice u Hrvatskoj i izvan granica Republike Hrvatske).	Uočava važnosti mjesnoga govora i prepoznaje njegovu komunikacijsku ulogu na pojedinome prostoru (raznolikost hrvatskih govora, jezične zajednice u Hrvatskoj i izvan granica Republike Hrvatske).	Uočava važnosti mjesnoga govora, prepoznaje i opisuje njegovu komunikacijsku ulogu na pojedinome prostoru (raznolikost hrvatskih govora, jezične zajednice u Hrvatskoj i izvan granica Republike Hrvatske).
Čita i sluša tekstove na kajkavskome, čakavskom i štokavskom narječju i	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„čita i sluša tekstove na kajkavskome,*	Čita i sluša tekstove na kajkavskome, čakavskom i štokavskom narječju. Uz primjer prepoznaje narječje	Čita i sluša tekstove na kajkavskome, čakavskom i štokavskom narječju. Povremeno prepoznaje	Čita i sluša tekstove na kajkavskome, čakavskom i štokavskom narječju i većinom	Pri čitanju pravilno izgovara zavičajne riječi, sluša tekstove na kajkavskome, čakavskom

prepoznaje kojemu narječju pripada i prepoznaje narječje kojem pripada njegov govor.	*čakavskom i štokavskom narječju i prepoznaje kojemu narječju pripada i prepoznaje narječje kojem pripada njegov govor"* po zadanim elementima.	kojem pripada njegov govor, ali ostale ne prepoznaje.	kojemu narječju pripada. Prepoznaje narječje kojem pripada njegov govor.	prepoznaje kojemu narječju pripada i većinom prepoznaje narječje kojem pripada njegov govor.	i štokavskom narječju i prepoznaje kojemu narječju pripada i prepoznaje narječje kojem pripada njegov govor.
SASTAVNICA/ELEMENT VREDNOVANJA PREMA KURIKULARNIM DOKUMENTIMA: KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ISHOD: OŠ HJ B.4.1. Učenik izražava doživljaj književnoga teksta u skladu s vlastitim čitateljskim iskustvom.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Povezuje doživljaj i razumijevanje književnoga teksta s vlastitim misaonim i emotivnim reakcijama na tekst.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„povezuje doživljaj i razumijevanje književnoga teksta s vlastitim misaonim i emotivnim reakcijama na tekst"* po zadanim elementima.	Skromno povezuje doživljaj i razumijevanje književnoga teksta s vlastitim misaonim i emotivnim reakcijama na tekst te ih rijetko iskazuje.	Uz poticaj ili nakon primjera povezuje doživljaj i razumijevanje književnoga teksta s vlastitim misaonim i emotivnim reakcijama na tekst.	Povezuje doživljaj i razumijevanje književnoga teksta s vlastitim misaonim i emotivnim reakcijama na tekst.	Uspješno povezuje i opisuje doživljaj i razumijevanje književnoga teksta s vlastitim misaonim i emotivnim reakcijama na tekst.
Povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom"* po zadanim elementima.	Teže povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom.	Korak po korak i uz navođenje povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom.	Povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom.	S lakoćom povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom.
Pokazuje radoznalost, sklonost i znatiželju za komunikaciju s književnim tekstom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„pokazuje radoznalost, sklonost i znatiželju za komunikaciju s književnim tekstom"*	Ponekad pokazuje radoznalost, sklonost i znatiželju za komunikaciju s književnim tekstom.	Povremeno pokazuje radoznalost, sklonost i znatiželju za komunikaciju s književnim tekstom.	Gotovo uvijek pokazuje radoznalost, sklonost i znatiželju za komunikaciju s književnim tekstom.	Uvijek pokazuje radoznalost, sklonost i znatiželju za komunikaciju s književnim tekstom.

	po zadanim elementima.				
Razgovara s drugim učenicima o vlastitome doživljaju teksta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razgovara s drugim učenicima o vlastitome doživljaju teksta“* po zadanim elementima.	Ponekad razgovara s drugim učenicima o vlastitome doživljaju teksta.	Povremeno razgovara s drugim učenicima o vlastitome doživljaju teksta.	Razgovara s drugim učenicima o vlastitome doživljaju teksta.	Poštujući pravila razgovara učenicima iznosi vlastite doživljaje teksta.
Prepoznaje vrijedne poruke i mudre izreke.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje vrijedne poruke i mudre izreke“* po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje vrijedne poruke i mudre izreke.	Prepoznaje vrijedne poruke i mudre izreke.	Prepoznaje i razlikuje vrijedne poruke i mudre izreke.	Prepoznaje, razlikuje i objašnjava vrijedne poruke i mudre izreke.
Argumentira vlastite doživljaje i zaključuje o uočenim vrijednostima književnoga teksta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„argumentira vlastite doživljaje i zaključuje o uočenim vrijednostima književnoga teksta“* po zadanim elementima.	Djelomično i isključivo uz poticaj argumentira vlastite doživljaje književnog teksta.	Povremeno argumentira vlastite doživljaje, ali tek uz pojašnjenje i jasne upute zaključuje o uočenim vrijednostima književnoga teksta.	Uz poticaj argumentira vlastite doživljaje i zaključuje o uočenim vrijednostima književnoga teksta.	Samostalno argumentira vlastite doživljaje i zaključuje o uočenim vrijednostima književnoga teksta.
ISHOD: OŠ HJ B.4.2. Učenik čita književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Objašnjava osnovna obilježja pripovijetke, pjesme, bajke, basne, zagonetke, igrokaza, biografije i dječjega romana, mudre izreke.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava osnovna obilježja pripovijetke, pjesme, bajke, basne, zagonetke, igrokaza, biografije i dječjega romana, mudre izreke “* po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje osnovna obilježja pripovijetke, pjesme, bajke, basne, zagonetke, igrokaza, biografije i dječjega romana, mudre izreke	Prepoznaje osnovna obilježja pripovijetke, pjesme, bajke, basne, zagonetke, igrokaza, biografije i dječjega romana, mudre izreke. Objašnjava ih tek uz poticaj.	Samostalno razlikuje, ali uz manji poticaj objašnjava osnovna obilježja pripovijetke, pjesme, bajke, basne, zagonetke, igrokaza, biografije i dječjega romana, mudre izreke	U potpunosti samostalno objašnjava osnovna obilježja pripovijetke, pjesme, bajke, basne, zagonetke, igrokaza, biografije i dječjega romana, mudre izreke

Prepoznaje pjesničke slike (slika u pokretu, slika u mirovanju), personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje pjesničke slike, personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu“* po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje neke pjesničke slike (slika u pokretu, slika u mirovanju), personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu.)	Prepoznaje neke pjesničke slike (slika u pokretu, slika u mirovanju), personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu.	Prepoznaje i razlikuje pjesničke slike (slika u pokretu, slika u mirovanju), personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu.	Prepoznaje, razlikuje, opisuje i uspoređuje pjesničke slike (slika u pokretu, slika u mirovanju), personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu.
Prepoznaje obilježja poetskih tekstova: stih, strofa, ritam, zvučnost, slikovitost, ponavljanje u stihu, pjesničke slike, onomatopeja, personifikacija.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje obilježja poetskih tekstova: stih, strofa, ritam, zvučnost, slikovitost, ponavljanje u stihu, pjesničke slike, onomatopeja, personifikacija“* po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje neke od obilježja poetskih tekstova: stih, strofa, ritam, zvučnost, slikovitost, ponavljanje u stihu, pjesničke slike, onomatopeja, personifikacija.	Prepoznaje neke od obilježja poetskih tekstova: stih, strofa, ritam, zvučnost, slikovitost, ponavljanje u stihu, pjesničke slike, onomatopeja, personifikacija.	Prepoznaje i razlikuje gotovo sva obilježja poetskih tekstova: stih, strofa, ritam, zvučnost, slikovitost, ponavljanje u stihu, pjesničke slike, onomatopeja, personifikacija.	Prepoznaje, razlikuje i opisuje obilježja poetskih tekstova: stih, strofa, ritam, zvučnost, slikovitost, ponavljanje u stihu, pjesničke slike, onomatopeja, personifikacija.
Prepoznaje obilježja proznih tekstova: događaj, likovi, pripovjedne tehnike.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje obilježja proznih tekstova: događaj, likovi, pripovjedne tehnike“* po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje neka obilježja proznih tekstova: likovi, događaj, tema. Pripovjedne tehnike ne razlikuje.	Prepoznaje neka obilježja proznih tekstova: likovi (glavni i sporedni), događaja i redoslijed istih (razlikuje većinu glavnih događaja, ali ih teže slaže pravilnim redoslijedom). Pripovjedne tehnike prepoznaje uz poticaj.	Prepoznaje i razlikuje obilježja proznih tekstova; razlikuje pripovjedne tehnike.	Prepoznaje, razvrstava i opisuje obilježja proznih tekstova; razlikuje pripovjedne tehnike i objašnjava ih.
Prepoznaje obilježja dramskih tekstova: lica, dijalog, monolog.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje obilježja dramskih tekstova“* po zadanim elementima.	Djelomično prepoznaje obilježja dramskih tekstova: lica, dijalog, monolog.	Prepoznaje uz poneki poticaj obilježja dramskih tekstova: lica, dijalog, monolog.	Razlikuje i većinom samostalno uspoređuje obilježja dramskih tekstova: lica, dijalog, monolog.	Samostalno opisuje i uspoređuje obilježja dramskih tekstova: lica, dijalog, monolog.

ISHOD: OŠ HJ B.4.3. Učenik čita književne tekstove prema vlastitome interesu i obrazlaže svoj izbor.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova.		**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**			
Razlikuje dječje rječnike, enciklopedije i leksikon.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razlikuje dječje rječnike, enciklopedije i leksikon“* po zadanim elementima.	Prepoznaje dječji leksikon i nakon jasnih uputa i jednostavnih zadataka, služi se istim.	Prepoznaje i koristi dječji leksikon samostalno, ali za uporabu enciklopedije i leksikona traži dodatne upute i pojašnjenja.	Većinom se samostalno i uspješno služi dječjim rječnikom, leksikonom i dječjim enciklopedijama.	Samostalno i bez uputa služi se dječjim rječnicima, enciklopedijama i leksikonima, jednako u digitalnom i tiskanom obliku.
Redovito izlaže svoj čitateljski izbor ostalim učenicima.		**Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“ dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.**			
Razgovara o izabranome i pročitanom književnom djelu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razgovara o izabranome i pročitanom književnom djelu“* po zadanim elementima.	Isključivo uz poticaj i metodom intervjua (postavljanje pitanja) razgovara o izabranome i pročitanom književnom djelu. Rječnik je siromašan, a rečenice kratke i često agramatične.	Uz dodatni poticaj razgovara o izabranome i pročitanom književnom djelu. Siromašnijeg rječnika i jednostavnijih rečenica u izlaganju.	Razgovara o izabranome i pročitanom književnom djelu uspješno i samostalno, ali ponekad je potrebno postaviti pokoje pitanje.	Tečno, bogatim rječnikom i proširenim rečenicama, poštujući norme standardnog hrvatskoga jezika razgovara o izabranome i pročitanome djelu.
Izabire tekstove prema interesu sa šireg popisa predloženih književnih.		**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**			
ISHOD: OŠ HJ B.4.4. Učenik se stvaralački izražava potaknut književnim tekstom, iskustvima i doživljajima.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost,*	Na razini djelomične reprodukcije koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom, koji je prilično siromašan, i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i	Na razini reprodukcije koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do djelomičnog izražaja kreativnosti, originalnosti i stvaralačkog mišljenja.	Na razini automatizacije koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.	Na razini operativnosti koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.

	originalnost i stvaralačko mišljenje“ po zadanim elementima.	stvaralačko mišljenje u tragovima.	Usvojen vještine ne razvija dovoljno kako bi se nove nadogradile na poznate.		
Prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak.	**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**				
Stvara različite individualne uratke: pripovijeda sadržaj književnoga teksta iz perspektive drugoga lika, vremena ili mjesta, izražajno čita književne tekstove, recitira/krasnoslovi, piše dnevnik, snima audioprilog, stvara fotopriču ili fotostrip.	**Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“ dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.**				
SASTAVNICA/ELEMENT VREDNOVANJA PREMA KURIKULARNIM DOKUMENTIMA: KULTURA I MEDIJI					
ISHOD: OŠ HJ C.4.1. Učenik izdvaja važne podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Prepoznaje moguće izvore podataka i informacija: stručnjaci ili drugi pojedinci, školske ili narodne/gradske knjižnice, Internet.	**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**				
Dolazi do podataka kombinirajući različite izvore.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„dolazi do podataka kombinirajući različite izvore“* po zadanim elementima.	Isključivo uz poticaj i navođenje, u malim spoznajnim koracima i uz jedan izvor znanja, dolazi do podataka.	Uz poticaj, jasne upute i ograničavanje broja materijala izvora znanja, relativno uspješno, uz pomoć, dolazi do podataka.	Uz raznovrsno ponuđene izvore znanja, samostalno odabire neke izvore u kojima se osjeća najkompetentnije u dolaženju do podataka.	Jednako se uspješno snalazi u kombiniranju podataka iz digitalnih medija i tiskanih materijala.
Prepoznaje, preuzima, pregledava i objašnjava materijale sa školske mrežne stranice.	**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**				
Upotrebljava podatke u različite svrhe: proširuje sadržaje učenja, priprema se za pisanje i govorenje.	**Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“ dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.**				
ISHOD: OŠ HJ C.4.2. Učenik razlikuje elektroničke medije primjerene dobi i interesima učenika.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Razlikuje televiziju, radio, Internet.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razlikuje televiziju,*	Razlikuje po vrsti televiziju, radio, Internet.	Uz određeni poticaj razlikuje i uspoređuje televiziju, radio, Internet.	Razlikuje i uspoređuje televiziju, radio, Internet te ih međusobno pojašnjava.	Kritički zaključuje o razlikama i sličnostima televizije, Interneta i radija.

	radio, internet“ po zadanim elementima.				
Gleda emisije za djecu i razgovara o njima.		**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**			
Objašnjava razliku između novinskih priloga na televiziji i radiju (primjerice, intervju).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava razliku između novinskih priloga na televiziji i radiju (primjerice, intervju)“* po zadanim elementima.	Uz zorni primjer razlikuje prilog s televizije od radijskog priloga	Razlikuje novinske priloge na televiziji i radiju (intervju, reportaža), konkretne usporedbe i razlike uočava uz ponuđene odgovore.	Objašnjava razliku između novinskih priloga na televiziji i radiju (primjerice, intervju i reportaža).	Opisuje i objašnjava razliku između novinskih priloga na televiziji i radiju (primjerice, intervju i reportaža).
Pristupa društvenim mrežama uz vođenje i usmjeravanje te pretražuje mrežne portale za djecu.		**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**			
Gleda animirane, dokumentarne i igrane filmove i filmove dječjega filmskog stvaralaštva tematski i sadržajno primjerene recepcijskim i spoznajnim mogućnostima.		**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**			
Zamjećuje sličnosti i razlike između književnoga djela, kazališne predstave ili filma nastalih prema književnome djelu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„zamjećuje sličnosti i razlike između književnoga djela, kazališne predstave ili filma nastalih prema književnome djelu“* po zadanim elementima.	Tek uz navedene razlike i sličnosti prepoznaje prema ponuđenome jasne i izrazito zamjetne razlike i sličnosti između književnoga djela i filma nastaloga prema književnome djelu.	Povremeno i uz primjer prepoznaje sličnosti i razlike između književnog djela ili filma nastalog prema književnome djelu.	Zamjećuje sličnosti i razlike između književnoga djela, kazališne predstave ili filma nastalih prema književnome djelu.	Zamjećuje, opisuje i uspoređuje sličnosti i razlike između književnoga djela, kazališne predstave ili filma nastalih prema književnome djelu.
ISHOD: OŠ HJ C.4.3. Učenik razlikuje i opisuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Posjećuje i sudjeluje u kulturnim događajima (likovnima, glazbenim, znanstveno-popularnim).		**Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“ dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.**			
Razgovara sa sudionicima tijekom i nakon kulturnoga događaja.		**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**			
Izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„ izdvaja što mu se*	Kratko i uz poticaj ili prema primjeru izdvaja što mu se	Izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem	Izdvaja i jasno navodi što mu se sviđa ili ne	Izdvaja, navodi i opisuje bogatim rječnikom i živopisno što mu se sviđa

vezi s kulturnim događajem.	*sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem“* po zadanim elementima.	sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem		sviđa u vezi s kulturnim događajem	ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem
Izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„ izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom“* po zadanim elementima.	Uz upute i dodatno pojašnjenje izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom ili slikom,	Izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom ili kratkim tekstom. Potreban je poticaj u samostalnom izlaganju doživljaja u obliku pitanja i podsjećanja na radnju kulturnoga događaja.	Samostalno izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom.	Argumentirano i maštovito izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom.
Izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon posjeta kulturnom događaju.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„ izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon posjeta kulturnom događaju“* po zadanim elementima.	Prema unaprijed postavljenim pitanjima izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon posjeta kulturnom događaju.	Uz poticaj izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon posjeta kulturnom događaju.	Slobodno izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon posjeta kulturnom događaju.	Tečno, samoinicijativno i originalno izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon posjeta kulturnom događaju.

NASTAVNI PREDMET: LIKOVNA KULTURA

Učenje i poučavanje predmeta Likovna kultura u 4. razredu osnovne škole organizira se kao niz manjih ili većih cjelina vezanih uz zadane i izborne teme.

Zadane teme:

Slika, pokret, zvuk i riječ: učenik istražuje različite odnose između slike i priče proizašle iz osobnih doživljaja. Kao poticaj koristi igru, umjetnička djela, literarne i glazbene predloške (ispričati priču kombinacijama boja, kontrasta, ritma itd.).

Nevidljivi svijet: učenik istražuje mogućnosti likovnog i vizualnog prikazivanja nevizualnih pojavnosti (npr. ljutnja; hladnoća; brzina itd.) te to povezuje sa sadržajima ostalih predmeta.

Umjetnost i zajednica: učenik istražuje likovno i vizualno oblikovanje kao sastavni dio života pojedinca i zajednice (prisutnost likovnog i vizualnog oblikovanja u svakodnevnom okruženju; dizajn, primijenjena umjetnost, vizualne komunikacije, kazalište, spomenici, muzeji, galerije, izložbe, ulična umjetnost).

Svijet oko mene, svijet za mene: učenik istražuje čovjekov odnos prema prirodi i izgrađenom okolišu te mogućnostima njegovog (pre)oblikovanja izražavajući se likovno ili vizualno.

Izborne teme:

Zajedno smo različiti: učenik likovnim i vizualnim izražavanjem istražuje pripadnost skupini, vršnjacima, obitelji, zajednici i kulturnom okruženju te važnost prihvaćanja različitosti, međusobnog uvažavanja i tolerancije.

Baština i društveno okruženje: učenik istražuje posljedice različitih prirodnih i društvenih čimbenika na djela kulturne baštine i tradicijskog oblikovanja te odnos ljudi prema očuvanju baštine (istražuje načela oblikovanja i njihovu povezanost s načinom života).

Vrednovanje naučenoga

Vrednovanje se naučenoga provodi u skladu s ostvarenošću odgojno-obrazovnih ishoda raspoređenih u tri domene.

*Domena **Stvaralaštvo i produktivnost** polazište je i poveznica svih odgojno-obrazovnih ishoda te iz nje proizlaze dva elementa vrednovanja:*

- *stvaralaštvo (stvaralački proces) i*
- *produktivnost (likovni i vizualni izraz: realizacija ideje u formi, materijalu i mediju).*

Vrednovanje ishoda iz te domene predstavlja težište procjene postignuća učenika dok se vrednovanje realizacije ishoda iz drugih domena nadovezuje na nju.

Odgojno obrazovni ishodi domena ***Doživljaj i kritički stav*** *te* ***Umjetnost u kontekstu*** *vrednuju se zajedno. U prvoj i drugoj godini učenja veća se važnost u vrednovanju elementa kritičko mišljenje i kontekst daje doživljaju, a od trećeg do osmog razreda razvoju kritičkoga mišljenja i povezivanju stvaralačkoga procesa s različitim kontekstima.*

Elementi ocjenjivanja i vrednovanja od prvog do četvrtog razreda osnovne škole uključuju:

- *stvaralaštvo (stvaralački proces)*
- *stvaranje udaljenih asocijacija (izbjegavanje šablonskih i stereotipnih prikaza)*
- *prepoznaje učinjeno i na temelju toga poduzima sljedeće korake.*

Načini praćenja su: diskusija, skice, bilješke (razrada procesa izvedbe), likovni ili vizualni rad.

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Likovnu kulturu.

Praksa je pokazala da u nastavnom predmetu Likovna kultura učenici ostvaruju zadane ishode na najmanjoj razini ocjene dobar, stoga je, u navedene tri domene i napravljeno razvrstavanje postignuća od ocjene odličan do ocjene dobar.

Kako je u nastavnom predmetu Likovna kultura naglasak na odgojnoj komponenti, te je važniji proces od krajnjeg rezultata, u praksi se pokazalo kako su odgojni učinci rada jedan od bitnih sastavnica u vrednovanju, naša preporuka je da učitelj samostalno uvede i treći element ocjenjivanja i da taj element bude: **Odgojni učinci rada** u kojemu će se vrednovati učenički odnos prema aktivnosti i njihova uključenost u iste. U tom elementu učenik može ostvariti ocjene od odličan do nedovoljan.

STVARALAŠTVO I PRODUKTIVNOST			
ISHOD: OŠ LK A.4.1. Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite sadržaje.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Učenik u stvaralačkom procesu i izražavanju: - koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u određenom zadatku) - koristi iskustvo usmjerenog opažanja - koristi doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama – koristi slobodne asocijacije te razlikuje doslovne (stereotipi i šablone) i udaljene slobodne asocijacije (originalna rješenja i ideje).	Učenik u stvaralačkom procesu i izražavanju uz pomoć učitelja : -koristi likovni jezik (neke od glavnih pojmova i isključivo uz pomoć učitelja: Raster točaka i crta. Ćistoća boje; nijanse boja (vrsta, ton, čistoća); simbolika i asocijativnost boja. Različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). Različiti odnosi mase i prostora: linijski i plošno istanjena masa. Kontrast kromatsko – akromatsko. Jedinstvo. Kompozicija i rekompozicija na plohi i u prostoru. Zrcaljenje likova i tijela. - koristi iskustvo usmjerenog opažanja uz jasnu i detaljnu uputu te rad korak po korak.	Učenik u stvaralačkom procesu i izražavanju uz povremeno posredovanje učitelja: - koristi likovni jezik (vlada većinom likovnih pojmova: Raster točaka i crta. Ćistoća boje; nijanse boja (vrsta, ton, čistoća); simbolika i asocijativnost boja. Različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). Različiti odnosi mase i prostora: linijski i plošno istanjena masa. Kontrast kromatsko – akromatsko. Jedinstvo. Kompozicija i rekompozicija na plohi i u prostoru. Zrcaljenje likova i tijela. - koristi iskustvo usmjerenog opažanja - koristi doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama	Učenik u stvaralačkom procesu i izražavanju samostalno i slobodno : -koristi likovni jezik (Raster točaka i crta. Ćistoća boje; nijanse boja (vrsta, ton, čistoća); simbolika i asocijativnost boja. Različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). Različiti odnosi mase i prostora: linijski i plošno istanjena masa. Kontrast kromatsko – akromatsko. Jedinstvo. Kompozicija i rekompozicija na plohi i u prostoru. Zrcaljenje likova i tijela. - koristi iskustvo usmjerenog opažanja - koristi doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama – koristi slobodne asocijacije te razlikuje doslovne (stereotipi i šablone) i udaljene slobodne asocijacije (originalna rješenja i ideje).
Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju. Obvezni likovni pojmovi: Različiti načini grupiranja točaka i crta (rasteri, skupljeno i raspršeno). Čistoća boje; valeri boja; simbolika i asocijativnost boja. Nijanse boje.	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju povremeno samostalno koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju. Učenik reproducira neke od obveznim likovnih pojmova, s tim da je u nekima manje uspješan te traži ili treba pomoć učitelja: (Napomena: učitelj razvrstava navedene pojmove prema temi i likovnom zadatku	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju većinom samostalno i uspješno koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju. Učenik je slobodan u samostalnom izražavanju te vlada većinom likovnih pojmova uspješno i jasno: (Napomena: učitelj razvrstava navedene pojmove prema temi i	Učenik, u stvaralačkom procesu i izražavanju u potpunosti koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju. Učenik vješto i suvereno vlada obveznim likovnim pojmovima, primjenjuje stečena znanja pri analizi reprodukcija ili pri analizi likovnih uradaka suučenika i svog likovnog uratka: (Napomena: učitelj razvrstava navedene pojmove prema temi i likovnom zadatku

Različite vrste površina (umjetnička djela i okolina). Različiti odnosi mase i prostora. Kromatsko – akromatski kontrast. Jedinstvo. Dominacija. Kompozicija i rekompozicija na plohi i u prostoru. Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja: – osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) – sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja – sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).	koji taj sat obrađuje te ga tako onda i opisno prati: *Različiti načini grupiranja točaka i crta (rasteri, skupljeno i raspršeno).* *Čistoća boje; valeri boja; simbolika i asocijativnost boja. Nijanse boje.* *Različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).* *Različiti odnosi mase i prostora.* *Kromatsko – akromatski kontrast.* *Jedinstvo. Dominacija.* *Kompozicija i rekompozicija na plohi i u prostoru.)* Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na samo neke vrste poticaja, često pokazuje nesigurnost u novim i do sada nepoznatim poticajima te pribjegava odabiru onog poticaja i tehnike u kojoj je relativno siguran: – osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) – sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja – sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).	likovnom zadatku koji taj sat obrađuje te ga tako onda i opisno prati: *Različiti načini grupiranja točaka i crta (rasteri, skupljeno i raspršeno).* *Čistoća boje; valeri boja; simbolika i asocijativnost boja. Nijanse boje.* *Različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).* *Različiti odnosi mase i prostora.* *Kromatsko – akromatski kontrast.* *Jedinstvo. Dominacija.* *Kompozicija i rekompozicija na plohi i u prostoru.)* Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na većinu vrsta poticaja: – osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) – sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja – sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).	koji taj sat obrađuje te ga tako onda i opisno prati: *Različiti načini grupiranja točaka i crta (rasteri, skupljeno i raspršeno).* *Čistoća boje; valeri boja; simbolika i asocijativnost boja. Nijanse boje.* *Različite vrste površina (umjetnička djela i okolina).* *Različiti odnosi mase i prostora.* *Kromatsko – akromatski kontrast.* *Jedinstvo. Dominacija.* *Kompozicija i rekompozicija na plohi i u prostoru.)* Učenik samoinicijativno i samouvjereno odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja: – osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti) – sadržaji likovne/vizualne umjetnosti ili sadržaji/izraz drugih umjetničkih područja – sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).
ISHOD: OŠ LK A.4.2. Učenik demonstrira fine motoričke vještine upotrebom različitih likovnih materijala i postupaka u vlastitom likovnom izražavanju.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Učenik istražuje likovne materijale i postupke u svrhu izrade likovnog uratka.	Učenik povremeno istražuje neke likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog uratka. Za neke postupke i materijale traži upute i pojašnjenja. U radu je češće neprecizan, sklon kopiranju i neoriginalnosti, ali na poticaj i dodatne	Učenik je većinom slobodan u istraživanju likovnih materijala i postupaka u ostvarenju svoga likovnoga rada, s tim da ponekad traži dodatna pojašnjenja u vezi nekih likovnih materijala ili postupaka. U radu je	Učenik samostalno istražuje i koristi likovne materijale i postupke u svrhu izrade svog likovnog rada. Istražuje postupke, vrste i mogućnosti rada s raznim tehnikama. U radu je izuzetno precizan, dosljedan, maštovit i originalan.

	upute pri radu, reagira pozitivno i pušta maštovitost u radu.	većinom dosljedan, precizan i originalan.	
Uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.	Uz poticaj ili prema primjeru uočava osobitosti nekih likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi, ali se sigurnije i slobodnije izražava u samo određenim materijalima i postupcima.	Učenik/ca uočava i izražava osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi, dajući prednost materijalima i postupcima s kojima se do sada susretao/la.	Uočava, izražava, ali i opisuje osobitosti likovnih materijala i postupaka pri njihovoj upotrebi.
Demonstrira fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti).	U radu češće demonstrira nepreciznost i slabiju usredotočenost. Teže koordinira pokretima prstiju i očiju, kao i sitnim pokretima.	U radu većinom demonstrira fine motoričke vještine: preciznost, usredotočenost, koordinacija prstiju i očiju te sitni pokreti.	S lakoćom demonstrira fine motoričke vještine: preciznost, usredotočenost, koordinacija prstiju i očiju te sitni pokreti.
Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé), žica. Grafički: monotipija, kartonski tisak.	Učenik samostalno koristi samo neke od predloženih likovnih materijala i tehnika: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš., ali i za njihovu primjenu i uporabu traži pojašnjenja. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. Ostale predložene likovne materijale i tehnike koristi uz objašnjenja i upute te prilično nesigurno: Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé), žica. Grafički: monotipija, kartonski tisak.	Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika slobodno, ali povremeno uz dodatni poticaj: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé), žica. Grafički: monotipija, kartonski tisak.	Učenik koristi gotovo sve od predloženih likovnih materijala i tehnika pravilno i samouvjereno: Crtački: olovka, ugljen, kreda, flomaster, tuš, pero, kist, lavirani tuš. Slikarski: akvarel, gvaš, tempere, pastel, flomasteri, kolaž papir, kolaž iz časopisa. Prostorno-plastički: glina, glinamol, papir-plastika, ambalaža i drugi materijali, aluminijska folija, kaširani papir (papir mâšé), žica. Grafički: monotipija, kartonski tisak.
ISHOD: OŠ LK A.4.3. Učenik u vlastitome radu koristi tehničke i izražajne mogućnosti novomedijskih tehnologija.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Učenik digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoaparat, pametni telefon) bilježi sadržaje iz okoline koristeći znanje o likovnom jeziku i drugim likovnim pojmovima;	Uz točno određene, jasne i kratke zadatke (fotografiraj dio zadane cjeline, spremi fotografiju u zadanom obliku, usporedi cjelinu i fotografirani dio, i slično) učenik fotografira pametnim telefonom određeni kadar i cjelinu (koje je taj kadar dio) te uz pomoć i dodatno	Prema određenim zadacima i koracima učenik bilježi sadržaje iz okoline pametnim telefonom (upute prije rada) s tim da su pojmovi poput kadra, fotodokumentiranje i slično, ranije obrađeni i jasni. Tako zabilježene sadržaje i njihove osobitosti primjenjuje	Pokazuje sklonost digitalnim medijima i primjeni istih u likovnome radu: digitalnim fotoaparatom (digitalni fotoaparat, pametni telefon) bilježi sadržaje iz okoline koristeći znanje o likovnom jeziku i drugim likovnim pojmovima. Tako zabilježene sadržaje interpretira u vlastitom vizualnom radu.

zabilježene sadržaje interpretira u vlastitom vizualnom radu. Kadar; plan; kompozicija i neki od likovnih pojmova predviđenih ishodom A.4.1.	pojašnjenje prikazuje isto na svome likovnome radu stvarajući vezu između digitalnog uratka i vlastitoga.	na likovnome radu (strip, kadar, cjelina).	(Kadar; plan; kompozicija i neki od likovnih pojmova predviđenih ishodom A.4.1. - pokazuje razumijevanje pojma kadar, primjenjuje ga fotodokumentiranjem nekim medijem i primjenjuje isto na likovnome radu).
DOŽIVLJAJ I KRITIČKI STAV			
ISHOD: OŠ LK B.4.1. Učenik analizira likovno i vizualno umjetničko djelo povezujući osobni doživljaj, likovni jezik i tematski sadržaj djela.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom i mislima.	Učenik opisuje osobni doživljaj djela koristeći siromašniji rječnik vezano za likovne pojmove, tek uz poticaj ga povezuje s vlastitim dojmovima.	Učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima i mislima.	Učenik živopisno opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom i mislima, često koristeći likovni rječnik.
Učenik opisuje – materijale i postupke – likovne elemente i kompozicijska načela – tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).	Učenik većinom opisuje materijale i postupke, a likovne elemente i kompozicijska načela, kao i tematski sadržaj djela prepoznaje uz predložak ili nakon primjera suučenika.	Učenik samostalno opisuje materijale i postupke te tematski sadržaj djela (motiv, teme i asocijacije), dok pri opisu likovnih elemenata i kompozicijskih načela traži sugestiju i pomoć.	Samostalno i točno opisuje: – materijale i postupke – likovne elemente i kompozicijska načela – tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).
Učenik upoznaje i istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip. Tijekom 3. i 4. godine učenja u neposrednome susretu, u stvarnome prostoru, učenik upoznaje i istražuje barem jedan od navedenih tipova	Učenik prepoznaje različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip, ali ih samostalno rjeđe istražuje. Kroz izložbe i izvanučioničku/terensku nastavu učenik prepoznaje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.	Učenik prepoznaje, upoznaje i povremeno istražuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip. Kroz izložbe i izvanučioničku/terensku nastavu učenik upoznaje i uz poticaj istražuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i	Učenik s lakoćom i kreativnošću prepoznaje, upoznaje, istražuje i opisuje djela i različite oblike izražavanja iz područja likovnih i vizualnih umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, vizualne komunikacije i dizajn (grafički), arhitektura i urbanizam, fotografija, film (igrani i animirani), strip. Kroz izložbe i izvanučioničku/terensku nastavu učenik upoznaje, istražuje i opisuje barem jedan od navedenih tipova spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.

spomenika: skulptura u javnome prostoru, elementi grada i sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.		sela, lokaliteta ili pojedinačnih arhitektonskih objekata.	
ISHOD: OŠ LK B.4.2. Učenik opisuje i uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika te opisuje vlastiti doživljaj stvaranja.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza tema i motiva te originalnosti i uloženog truda.	Učenik opisuje likovne ili vizualne radove prema nekima od kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza tema i motiva te originalnosti i uloženog truda. Rjeđe opisuje više kriterija odjednom, sigurniji/a je pri opisu likovnih radova jednim kriterijem, uz to traži podršku i povratnu informaciju.	Učenik opisuje i uz pomoć ili prema primjeru uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza tema i motiva te originalnosti i uloženog truda.	Učenik opisuje i uspoređuje likovne ili vizualne radove prema kriterijima: likovnog jezika, likovnih materijala, tehnika i/ili vizualnih medija, prikaza tema i motiva te originalnosti i uloženog truda točno i precizno kombinirajući nekoliko kriterija odjednom.
Učenik prepoznaje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.	Učenik prepoznaje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.	Učenik prepoznaje i objašnjava poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.	Učenik prepoznaje, objašnjava i opisuje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu i kritički promišlja jednako o svome likovnome radu, kao i o radovima suučenika.
Učenik prepoznaje i opisuje kako je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina.	Učenik prepoznaje kako je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina uz poticaj ili predložak nekih načina.	Učenik prepoznaje i opisuje kako je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina uz manji poticaj ili dopunu.	Učenik prepoznaje i opisuje kako je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina, svojim kreativnim pristupom odstupa od standardnih predložaka.
Učenik prepoznaje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu.	Učenik prepoznaje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu.	Učenik prepoznaje i opisuje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu.	Učenik prepoznaje, opisuje i povezuje razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu s likovnim izričajem.
Sadržaji ishoda B.4.2. istovjetni su sadržajima ishoda A.4.1.			

UMJETNOST U KONTEKSTU			
ISHOD: OŠ LK C.4.1. Učenik objašnjava i u likovnom i vizualnom radu interpretira kako je oblikovanje vizualne okoline povezano s aktivnostima i namjenama koje se u njoj odvijaju.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik: – uspoređuje na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama – uspoređuje različite odnose slike i teksta te načine na koji taj odnos oblikuje poruku – u vlastitom radu koristi različite odnose slike i teksta u cilju postizanja jasnoće poruke i preglednosti sadržaja. Plan, tlocrt, maketa. Odnos slike i teksta: reklame, časopisi, knjige, strip.	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik prepoznaje te povremeno opisuje na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama. Sposoban/na je djelomično usporediti različite odnose slike i teksta. U vlastitom radu većino koristi jednolične i iste odnose slike i teksta, slabije se odvažuje koristiti različite odnose, već radije pribjegava poznatome i već korištenome. U radu često neprecizan, koristi nedostatan broj detalja i češće su nejasni.	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik većinom sasvim uspješno uspoređuje na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama. Prepoznaje i opisuje različite odnose slike i teksta te načine na koji taj odnos oblikuje poruku. U vlastitom radu koristi različite odnose slike i teksta u cilju postizanja jasnoće poruke i preglednosti sadržaja te je pri tome prilično precizan, detaljan i jasan.	Likovnim i vizualnim izražavanjem učenik opisuje i uspoređuje na koji način prostornom organizacijom čovjek prilagođava svoj životni prostor prirodnom okruženju i svojim potrebama. Samostalno i točno prepoznaje, opisuje i uspoređuje različite odnose slike i teksta te načine na koji taj odnos oblikuje poruku. U vlastitom radu koristi različite odnose slike i teksta u cilju postizanja jasnoće poruke i preglednosti sadržaja. U radu detaljan, precizan i jasan.
ISHOD: OŠ LK C.4.2. Učenik povezuje umjetničko djelo s iskustvima iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Učenik opisuje i uspoređuje umjetnička djela povezujući ih sa znanjima stečenim na drugim nastavnim predmetima te iskustvima iz svakodnevnog života (uzimajući u obzir različite društvene čimbenike).	Učenik prepoznaje barem jedno umjetničko djelo te ga uz poticaj povezuje sa znanjima stečenim na drugim nastavnim predmetima te iskustvima iz svakodnevnog života (uzimajući u obzir različite društvene čimbenike).	Učenik opisuje i uspoređuje više umjetničkih djela povezujući ih sa znanjima stečenim na drugim nastavnim predmetima te iskustvima iz svakodnevnog života (uzimajući u obzir različite društvene čimbenike).	Učenik opisuje i uspoređuje umjetnička djela povezujući ih sa znanjima stečenim na drugim nastavnim predmetima te iskustvima iz svakodnevnog života točno i slikovito, te svojim izlaganjima služi kao primjer suučenicima (uzimajući u obzir različite društvene čimbenike).

Učenik opisuje djela kulturne i tradicijske baštine različitih krajeva i kultura te nalazi poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji).	Učenik prepoznaje lako uočljiva i skroz poznata/učeniku bliska iz neposredne stvarnosti djela kulturne i tradicijske baštine različitih krajeva i kultura.	Učenik opisuje djela kulturne i tradicijske baštine različitih krajeva i kultura te nalazi poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji).	Učenik opisuje i uspoređuje djela kulturne i tradicijske baštine različitih krajeva i kultura te nalazi poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji).
Učenik navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika iz svog kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti koje je posjetio i /ili upoznao (učitelj odabire od preporučenih sadržaja one koji su dostupni učenicima: muzej, galerija, izložba, radionica, kazalište).	Nakon posjeta izložbi/muzeju/likovnoj radionici/kazalištu: Učenik prepoznaje konkretne primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja, institucija i spomenika iz svoga kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti.	Nakon posjeta izložbi/muzeju/likovnoj radionici/kazalištu: Učenik prepoznaje, navodi i opisuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja, institucija i spomenika iz svoga kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti.	Nakon posjeta izložbi/muzeju/likovnoj radionici/kazalištu: Učenik opisuje i uspoređuje konkretne primjere različitih oblika umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika iz svoga kraja s područja likovnih i vizualnih umjetnosti.

U nastavku donosimo elemente vrednovanja za dodani element: **Odgojni učinci rada**.

	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
ODGOJNI UČINCI RADA	Učenik ne želi raditi ni kao dio skupine niti samostalno čak ni uz stalne poticaje. Ne prihvaća pravila. Neprimjereno se ponaša u radu. Ne prihvaća odgovornost za svoje ponašanje. Nema razvijen osjećaj samokontrole. Ne nosi pribor za rad. Ne reagira na opomenu.	U rad se uključuje tek uz stalne intervencije učitelja. Postavljena pravila prihvaća uz stalna podsjećanja na ista. Neprimjereno se ponaša u radu. Odgovornost za svoje ponašanje prihvaća nakon intervencije učitelja. Potrebno razvijati osjećaj za samokontrolu. Ne brine o urednosti pribora za rad i na sat ga nosi povremeno. Često ne reagira na opomenu.	Uz poticaj se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća samo određena postavljena pravila. U radu ponekada dolazi do nepoželjnih oblika ponašanja te je često potrebna intervencija učitelja. Ponekada zaboravlja pribor za rad.	Uglavnom se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu uz manje opomene i podsjećanja. U radu se uglavnom ponaša primjereno. Nosi pribor za rad.	Rado se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu. U radu se ponaša primjereno. Redovito nosi pribor za rad i brine o njegovoj urednosti. Sve dodatne zadatke prihvaća i odrađuje na vrijeme, kvalitetno i sa entuzijazmom.

NASTAVNI PREDMET: GLAZBENA KULTURA

Domene

- ✓ *Domena A: Slušanje i upoznavanje glazbe*
- ✓ *Domena B: Izražavanje glazbom i uz glazbu*
- ✓ *Domena C: Glazba u kontekstu*

Obvezni elementi vrednovanja u 4. razredu OŠ su:

- *Slušanje i poznavanje glazbe*
- *Izražavanje glazbom i uz glazbu*

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Glazbenu kulturu.

Praksa je pokazala da u nastavnom predmetu Glazbena kultura učenici ostvaruju zadane ishode na najmanjoj razini ocjene dobar, stoga je, u navedene tri domene i napravljeno razvrstavanje postignuća od odličnog do dobar.

Kako je u nastavnom predmetu Glazbena kultura naglasak na odgojnoj komponenti, te je važniji proces od krajnjeg rezultata jer postignuće u tim aktivnostima ovisi o glazbenim sposobnostima učenika, u praksi se pokazalo kako su odgojni učinci rada jedan od bitnih sastavnica u vrednovanju, preporuka je da učitelj samostalno uvede i treći element ocjenjivanja (mogućnost koja je napomenuta i u Kurikulumu) i da taj element bude: **Odgojni učinci rada** u kojemu će se vrednovati učenički odnos prema aktivnosti i njihova uključenost u iste. U tom elementu učenik može ostvariti ocjene od odličan do nedovoljan.

DOMENA A. SLUŠANJE I UPOZNAVANJE GLAZBE			
ISHOD: OŠ GK A.4.1. Učenik poznaje određeni broj skladbi.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Poznaje određeni broj kraćih skladbi (cjelovite skladbe, stavci ili ulomci) različitih vrsta glazbe (klasična, tradicijska, popularna, jazz, filmska glazba).	Poznaje manji dio obrađenih dijelova skladbi različitih vrsta glazbe ali ih nije u mogućnosti razvrstati po navedenim stilovima.	Poznaje dio obrađenih cjelovitih skladbi ili dijelova različitih vrsta glazbe (klasična, tradicijska, popularna, jazz i filmska glazba) i uz poticaj ih razvrstava po navedenim stilovima.	Poznaje većinu obrađenih cjelovitih skladbi različitih vrsta glazbe (klasična, tradicijska, popularna, jazz i filmska glazba) te ih je u mogućnosti samostalno razvrstati po navedenim stilovima.
ISHOD: OŠ GK A.4.2. Učenik temeljem slušanja razlikuje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice, osnovne skupine glazbala i pjevačkih glasova te boje muških i ženskih pjevačkih glasova.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Temeljem slušanja razlikuje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice: ✓ metar/dobe, ✓ tempo/puls, ✓ visina tona, ✓ melodija, ✓ dinamika, ✓ boja/izvođači, ✓ oblik.	Temeljem slušanja uspoređuje glazbeno-izražajne sastavnice u različitim skladbama isključivo uz pomoć učitelja te uspoređujući sa prethodno slušanim skladbama i sastavnicama u njima.	Temeljem slušanja uspoređuje glazbeno-izražajne sastavnice u različitim skladbama.	Temeljem slušanja samostalno uspoređuje glazbeno-izražajne sastavnice u različitim skladbama imenujući i razlikujući jednu od druge.
Razlikuje osnovne skupine glazbala (glazbala s tipkama, glazbala sa žicama, puhačka glazbala i udaraljke).	Uz navođenje razlikuje osnovne skupine glazbala.	Razlikuje osnovne skupine glazbala.	Vizualno i slušno prepoznaje glazbala te ih smješta u odgovarajuću skupinu.
Razlikuje osnovne skupine pjevačkih glasova (dječji, ženski, muški) i boje pjevačkih glasova (duboki, srednje visoki i visoki muški i ženski glas).	Pomoću dodatnih pitanja prepoznaje osnovne boje i skupine pjevačkih glasova.	Razlikuje osnovne boje i skupine pjevačkih glasova.	Prepoznaje pjevačke glasove i njihove boje, razvrstava ih po pripadajućim skupinama.
DOMENA B. IZRAŽAVANJE GLAZBOM I UZ GLAZBU			
ISHOD: OŠ GK B.4.1. Učenik sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, usklađuje vlastitu	Isključivo uz poticaj sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, teško	Uglavnom sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, usklađuje vlastitu izvedbu s	Rado i aktivno sudjeluje u zajedničkoj izvedbi glazbe, usklađuje vlastitu izvedbu s

izvedbu s izvedbama drugih učenika, pokazuje ustrajnost i koncentraciju, obogaćuje izvođenje novim izražajnim elementima te vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu.	usklađuje vlastitu izvedbu s izvedbama drugih učenika. Nevoljko i nerealno vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu.	izvedbama drugih učenika te vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu.	izvedbama drugih učenika. Realno vrednuje vlastitu izvedbu, izvedbe drugih i zajedničku izvedbu te daje sugestije za poboljšanje iste.
ISHOD: OŠ GK B.4.2. Učenik pjevanjem izvodi autorske i tradicijske pjesme iz Hrvatske i svijeta.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Pjevanjem izvodi autorske i tradicijske pjesme iz Hrvatske i svijeta.	Prilikom izvođenja autorskih i tradicijskih pjesmama iz Hrvatske i svijeta interes varira.	Uglavnom samostalno izvodi autorske i tradicijske pjesme iz Hrvatske i svijeta.	Samostalno i aktivno izvodi autorske i tradicijske pjesme iz Hrvatske i svijeta.
Uvažava pravila kulture pjevanja, intonaciju, ritam, tekst, glazbeno-izražajne sastavnice i stilska obilježja pjesme.	Na poticaj uvažava pravila kulture pjevanja, intonaciju, ritam i tekst.	Djelomično uvažava pravila kulture pjevanja, intonaciju, ritam i tekst.	U potpunosti uvažava pravila kulture pjevanja, intonaciju, ritam i tekst.
ISHOD: OŠ GK B.4.3. Učenik izvodi glazbene igre uz pjevanje, slušanje glazbe i pokret uz glazbu.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Izvodi glazbene igre uz pjevanje, s tonovima/melodijama /ritmovima uz slušanje glazbe te prati glazbu pokretom, a pritom opaža i uvažava glazbeno-izražajne sastavnice.	Uz poticaj i intervencije učitelja izvodi glazbene igre s pjevanjem, s tonovima/melodijama/ritmovima, uz slušanje glazbe i prati pokretom pjesme i skladbe. Potrebno učestalo skretanje pozornosti na uvažavanje glazbeno-izražajnih sastavnica.	Uglavnom samostalno izvodi glazbene igre s pjevanjem, s tonovima/melodijama/ritmovima, uz slušanje glazbe i prati pokretom pjesme i skladbe uz povremeno skretanje pozornosti na glazbeno-izražajne sastavnice.	Samostalno i rado izvodi glazbene igre s pjevanjem, s tonovima/melodijama/ritmovima, uz slušanje glazbe i prati pokretom pjesme i skladbe uvažavajući glazbeno-izražajne sastavnice.
ISHOD: OŠ GK B.4.4. Učenik sviranjem i/ili pokretom izvodi umjetničku, tradicijsku, popularnu ili vlastitu glazbu. Sudjeluje u različitim glazbenim igrama i aktivnostima glazbenog stvaralaštva.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Svira pratnju u poznatim skladbama i/ili samostalno svira kraće instrumentalne skladbe služeći se notnim pismom za	U skupini i uz poticaj svira pratnju u poznatim skladbama.	U skupini svira pratnju u poznatim skladbama.	Samostalno i točno svira pratnju u poznatim skladbama. Svira kraće skladbe služeći se notnim pismom.

potrebe sviranja i/ili računalnim programima za notografiju.			
Izražava se pokretom uz glazbu.	Nevoljko prati glazbu zadanim pokretima.	Prati glazbu zadanim pokretima.	Osmišljava pokret uz zadanu glazbu.
Sudjeluje u različitim glazbenim igrama i aktivnostima glazbenoga stvaralaštva.	Isključivo na poticaj sudjeluje u različitim glazbenim igrama i aktivnostima glazbenoga stvaralaštva.	Uglavnom sudjeluje u različitim glazbenim igrama i aktivnostima glazbenoga stvaralaštva.	Rado i sa entuzijazmom sudjeluje u različitim glazbenim igrama i aktivnostima glazbenoga stvaralaštva.
RAZRADA ISHODA: Predstavlja vlastitu izvedbu u razredu i/ili izvan njega.	**Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“ dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.**		
DOMENA C: GLAZBA U KONTEKSTU			
ISHOD: OŠ GK C.4.1. Učenik na osnovu slušanja glazbe i aktivnog muziciranja prepoznaje različite uloge i vrste glazbe.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Na osnovu slušanja glazbe i aktivnog muziciranja prepoznaje različite uloge glazbe, opisuje karakter i ugođaj skladbe te razlikuje pojedine vrste glazbe.	Glazbene primjere sluša uz česta skretanja pozornosti na sadržaje slušanja. Teško i uz navođenje prepoznaje različite uloge glazbe.	Pozorno sluša glazbene primjere uz manje intervencije učitelja. Dio slušanih glazbenih primjera pravilno kategorizira po ulozi (svečana glazba, glazba za ples i sl.).	Slušanjem glazbenih primjera samostalno prepoznaje različite uloge glazbe. Samoinicijativno i samostalno daje primjere i ostalih skladbi u istoj vrsti glazbe.
ISHOD: OŠ GK C.4.2. Učenik temeljem slušanja, pjevanja i plesa/pokreta upoznaje obilježja hrvatske tradicijske glazbe u vlastitoj sredini (lokalnoj zajednici).			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Temeljem slušanja, pjevanja i plesa/pokreta upoznaje obilježja glazbe i drugih umjetnosti (tekst, ples/pokret, odjeća i obuća) u hrvatskoj tradicijskoj glazbi.	Opaža i opisuje manji dio obilježja hrvatske tradicijske glazbe u vlastitoj sredini (lokalnoj zajednici).	Opaža i opisuje većinu obilježja hrvatske tradicijske glazbe u vlastitoj sredini (lokalnoj zajednici).	Opaža i opisuje većinu obilježja hrvatske tradicijske glazbe u vlastitoj sredini (lokalnoj zajednici).

U nastavku donosimo elemente vrednovanja za treći i nadodani element: **Odgojni učinci rada**.

	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
ODGOJNI UČINCI RADA	Niti uz poticaj ne želi raditi kao dio skupine niti samostalno. Ne prihvaća pravila. Neprimjereno se ponaša u radu. Ne prihvaća odgovornost za svoje ponašanje. Nema razvijen osjećaj samokontrole. Ne nosi pribor za rad. Ne reagira na opomenu.	U rad se uključuje tek uz stalne intervencije učitelja. Postavljena pravila prihvaća uz stalna podsjećanja na ista. Neprimjereno se ponaša u radu. Odgovornost za svoje ponašanje prihvaća nakon intervencije učitelja. Potrebno razvijati osjećaj za samokontrolu. Ne brine o urednosti pribora za rad i na sat ga nosi povremeno. Često ne reagira na opomenu.	Uz poticaj se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća samo određena postavljena pravila. U radu ponekada dolazi do nepoželjnih oblika ponašanja te je često potrebna intervencija učitelja. Ponekada zaboravlja pribor za rad.	Uglavnom se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu uz manje opomene i podsjećanja. U radu se uglavnom ponaša primjereno. Nosi pribor za rad.	Rado se uključuje u rad skupine i u sve oblike rada. Prihvaća i slijedi postavljena pravila pri radu. U radu se ponaša primjereno. Redovito nosi pribor za rad i brine o njegovoj urednosti. Sve dodatne zadatke (izrada plakata, jednostavnih glazbala..) prihvaća i odrađuje na vrijeme, kvalitetno i sa entuzijazmom.

NASTAVNI PREDMET: MATEMATIKA

Domene u nastavnome predmetu Matematika jesu:

- *brojevi*
- *algebra i funkcije*
- *oblik i prostor*
- *mjerenje*
- *podatci, statistika i vjerojatnost*

Elementi vrednovanja u nastavnome predmetu Matematika jesu:

1. Usvojenost znanja i vještina:

- *opisuje matematičke pojmove*
- *odabire odgovarajuće i matematički ispravne procedure te ih provodi*
- *provjerava ispravnost matematičkih postupaka i utvrđuje smislenost rezultata*
- *upotrebljava i povezuje matematičke koncepte.*

2. Matematička komunikacija:

- *koristi se odgovarajućim matematičkim jezikom (standardni matematički simboli, zapisi i terminologija) pri usmenome i pisanome izražavanju*
- *koristi se odgovarajućim matematičkim prikazima za predstavljanje podataka*
- *prelazi između različitih matematičkih prikaza*
- *svoje razmišljanje iznosi cjelovitim, suvislim i sažetim matematičkim rečenicama*
- *postavlja pitanja i odgovara na pitanja koja nadilaze opseg izvorno postavljenoga pitanja*
- *organizira informacije u logičku strukturu*
- *primjereno se koristi tehnologijom.*

3. Rješavanje problema:

- *prepoznaje relevantne elemente problema i naslućuje metode rješavanja*
- *uspješno primjenjuje odabranu matematičku metodu pri rješavanju problema*
- *modelira matematičkim zakonitostima problemske situacije uz raspravu*
- *ispravno rješava probleme u različitim kontekstima*

- *provjerava ispravnost matematičkih postupaka i utvrđuje smislenost rješenja problema*
- *generalizira rješenje.*

Sadržaji vrednovanja u nastavi Matematike su:

- *usmena ispitivanja*
- *opažanja izvedbe u nekoj aktivnosti*
- *analiza mape radova*
- *procjena učeničke rasprave*
- *analiza učeničkih izvješća*

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Matematiku.

BROJEVI					
ISHOD: MAT OŠ A.4.1. Služi se prirodnim brojevima do milijun.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Broji, čita, piše i uspoređuje brojeve do milijun.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„broji, čita, piše i uspoređuje brojeve do milijun“* po zadanim elementima.	Uz metodički predložak djelomično čita, zapisuje i uspoređuje brojeve do milijun brojkama i zadanim brojevnim riječima.	Uz pomoć broji, čita, piše i uspoređuje brojeve do milijun brojkama i brojevnim riječima.	Broji, čita, piše i uspoređuje brojeve do milijun uz manje greške.	Uredno i točno čita, piše i uspoređuje brojeve do milijun brojkama i brojevnim riječima.
Navodi dekadske jedinice i opisuje njihove odnose.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„navodi dekadske jedinice i opisuje njihove odnose“* po zadanim elementima.	Navodi dekadske jedinice uz povremene greške.	Navodi dekadske jedinice, uz povremene greške opisuje njihove odnose.	Razvrstava brojeve dekadskog sustava po zadanim kriterijima.	Uočava i objašnjava način i pravilo nizanja brojeva u dekadskom sustavu brojeva.
Prepoznaje mjesne vrijednosti pojedinih znamenaka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje mjesne vrijednosti pojedinih znamenaka “* po zadanim elementima.	Određuje mjesne vrijednosti znamenaka samo uz pomoć tablice mjesnih vrijednosti.	Određuje mjesne vrijednosti pojedinih znamenaka.	Crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje zadane brojeve.	Uredno i samostalno crta tablicu mjesnih vrijednosti i u njoj prikazuje zadane brojeve.
Koristi se višeznamenkastim brojevima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„koristi se višeznamenkastim brojevima“* po zadanim elementima.	Uz navođenje prikazuje višeznamenkaste brojeve.	Uz manje pogreške prikazuje i upotrebljava višeznamenkaste brojeve.	Prikazuje i upotrebljava višeznamenkaste brojeve.	Samostalno, brzo i točno prikazuje i upotrebljava višeznamenkaste brojeve.
ISHOD: MAT OŠ A.4.2. Pisano zbraja i oduzima u skupu prirodnih brojeva do milijun.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Zbraja i oduzima brojeve do milijun.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„zbraja i oduzima brojeve do milijun“* po zadanim elementima.	Uz podsjećanje na algoritam rada zbraja i oduzima u skupu brojeva do milijun.	Djelomično točno zbraja i oduzima u skupu brojeva do milijun.	Uz manje nesigurnosti zbraja i oduzima u skupu brojeva do milijun.	Brzo, sigurno i točno zbraja i oduzima u skupu brojeva do milijun.
Primjenjuje odgovarajući matematički zapis	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„primjenjuje odgovarajući*	Uz pomoć učitelja primjenjuje odgovarajući	Uz povremene pogreške i sugestije pisano zbraja i oduzima	Pisano zbraja i oduzima brojeve do milijun primjenjujući	Brzo i točno pisano zbraja i oduzima brojeve do milijun

pisanoga zbrajanja i oduzimanja.	*matematički zapis pisanoga zbrajanja i oduzimanja“* po zadanim elementima.	matematički zapis te, uz navođenje, pisano zbraja i oduzima brojeve do milijun.	brojeve do milijun primjenjujući odgovarajući matematički zapis.	odgovarajući matematički zapis.	primjenjujući odgovarajući matematički zapis.
Primjenjuje svojstvo komutativnosti i vezu zbrajanja i oduzimanja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„primjenjuje svojstvo komutativnosti i vezu zbrajanja i oduzimanja“* po zadanim elementima.	Rabi zamjenu mjesta pribrojnika i vezu zbrajanja i oduzimanja završavajući započete jednostavne primjere i uz pomoć učitelja.	Rabi zamjenu mjesta pribrojnika na različite načine isključivo prema riješenim modelima zadataka, uočava vezu zbrajanja i oduzimanja no ne uočava njezinu konkretnu primjenu.	Rabi zamjenu mjesta pribrojnika na različite načine uz manje greške i pomoć, uočava vezu zbrajanja i oduzimanja te se njome služi uz poticaj.	Uočava pravilo komutativnosti i primjenjuje ga samostalno i točno, koristi se vezom zbrajanja i oduzimanja olakšavajući si rješavanje zadataka.
Imenuje članove računskih operacija.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„imenuje članove računskih operacija“* po zadanim elementima.	Djelomično točno imenuje članove u zbrajanju i oduzimanju.	Imenuje članove u zbrajanju i oduzimanju.	Uglavnom točno rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova zbrajanja i oduzimanja.	Rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova u zbrajanju i oduzimanju te iste koristi u komunikaciji na satu.
Rješava tekstualne zadatke.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„rješava tekstualne zadatke“* po zadanim elementima.	Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke isključivo uz stalnu asistenciju i pomoć pri postavljanju zadatka.	Rješava najjednostavnije tekstualne zadatke s nestalnom razinom točnosti.	Rješava tekstualne zadatke uz manje nesigurnosti.	Samostalno i točno rješava složenije tekstualne zadatke.
ISHOD: MAT OŠ A.4.3. Pisano množi i dijeli dvoznamenkastim brojevima u skupu prirodnih brojeva do milijun.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Množi i dijeli brojeve s 10 i 100.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„množi i dijeli brojeve s 10 i 100“* po zadanim elementima.	Množi i dijeli brojeve 10 i 100 uz djelomičnu točnost.	Množi i dijeli brojeve 10 i 100 uz manje nesigurnosti.	Množi i dijeli brojeve 10 i 100.	Točno, sigurno i brzo množi i dijeli brojeve 10 i 100.
Procjenjuje djelomični količnik.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„procjenjuje djelomični količnik“* po zadanim elementima.	Teško procjenjuje djelomični količnik što stvara dodatne poteškoće u dijeljenju.	Neprecizno i sporo procjenjuje djelomični količnik što znatno usporava dijeljenje.	Procjenjuje djelomični količnik.	Precizno i brzo procjenjuje djelomični količnik čime postiže brzinu u dijeljenju.

Procjenjuje rezultat u zadatku prije postupka pisanoga računanja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„procjenjuje rezultat u zadatku prije postupka pisanoga računanja“* po zadanim elementima.	Procjenjuje rezultat zadanih zadataka samo na najočitijim primjerima i uz navođenje.	Procjenjuje rezultat zadanih zadataka samo na najočitijim primjerima.	Uglavnom precizno procjenjuje rezultat zadanih zadataka.	Precizno procjenjuje rezultat u zadanim zadatcima te se dobivenom procjenom koristi pri olakšavanju rješavanja zadataka
Primjenjuje postupak pisanoga množenja i dijeljenja dvoznamenkastim brojem u različitim tipovima zadataka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„primjenjuje postupak pisanoga množenja i dijeljenja dvoznamenkastim brojem u različitim tipovima zadataka“* po zadanim elementima.	Uz vođenje i prema zadanim smjernicama primjenjuje određenu računsku radnju za određeni zadatak.	Primjenjuje određenu računsku radnju u određenom zadatku slijedeći naputak za rad.	Primjenjuje postupak pisanoga množenja i dijeljenja dvoznamenkastim brojem u različitim tipovima zadataka.	Samostalno i točno se odlučuje za određenu računsku radnju u zadanim zadatcima.
Primjenjuje svojstva računskih operacija radi provjere rezultata.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„primjenjuje svojstva računskih operacija radi provjere rezultata“* po zadanim elementima.	Uz stalno podsjećanje povezuje množenje kao dijeljenju suprotnu računsku radnju te tek tada navedeno svojstvo koristi praktično u računanju.	Provjerava rješenja prilikom računanja kada je to zadano u zadatku.	Uglavnom provjerava rješenje prilikom izrade zadataka.	Zbog motiviranosti i brige o rezultatu rada samoinicijativno provjerava rješenja prilikom računanja.
ISHOD: MAT OŠ A.4.4. Primjenjuje četiri računske operacije i odnose među brojevima u problemskim situacijama.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Odabire računsku operaciju u pojedinome zadatku.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„odabire računsku operaciju u pojedinome zadatku“* po zadanim elementima.	Bez vođenja teško procjenjuje koja računska radnja će dovesti do rješenja u pojedinom zadatku.	U jednostavnijim zadatcima točno odabire računsku radnju pojedinome zadatku.	Odabire računsku operaciju u pojedinome zadatku.	Točno procjenjuje računske radnje koje će dovesti do rješenja i zahtjevnijih zadataka.
Primjenjuje svojstva računskih operacija (komutativnost, asocijativnost i distributivnost).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„primjenjuje svojstva računskih operacija“* po zadanim elementima.	Isključivo uz vođenje primjenjuje svojstva računskih operacija.	Primjenjuje svojstva računskih operacija u sugestivnim zadatcima ne koristeći ih samostalno prilikom rješavanja ostalih zadataka.	Uglavnom uspješno primjenjuje svojstva računskih operacija.	Uočava i samoinicijativno primjenjuje svojstva računskih operacija prilikom računanja.

Provjerava rješenje primjenjujući veze među računskim operacijama.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„provjerava rješenje primjenjujući veze među računskim operacijama“* po zadanim elementima.	Rabi veze među računskim operacijama za provjeru rezultata tek na inzistiranje učitelja.	Kada je zadano zadatkom rabi veze među računskim operacijama za provjeru rezultata.	Uz manje poticaje rabi veze među računskim operacijama za provjeru rezultata.	Uočava i samoinicijativno rabi veze među računskim operacijama za provjeru rezultata.
Izvodi više računskih operacija.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„izvodi više računskih operacija“* po zadanim elementima.	Djelomično točno primjenjuje četiri računske operacije u rješavanju najjednostavnijih problemskih situacija iz neposredne okoline.	Primjenjuje četiri računske operacije u rješavanju jednostavnih problemskih situacija iz neposredne okoline.	Uglavnom samostalno primjenjuje stečene matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija.	Primjenjuje stečene matematičke spoznaje o brojevima, računskim operacijama i njihovim svojstvima u rješavanju svakodnevnih problemskih situacija.
Rješava problemske zadatke sa uporabom i bez uporabe zagrada.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„rješava problemske zadatke sa uporabom i bez uporabe zagrada“* po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka određuje vrijednosti izraza sa i bez zagrada.	Prema ponavljanim smjernicama rješava zadatke sa i bez zagrada.	Rješava zadatke sa i bez zagrada.	Objašnjava pravila računanja sa i bez zagrada, primjenjuje ih, te lako i brzo računa zadane zadatke.
Procjenjuje rezultat.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„procjenjuje rezultat“* po zadanim elementima.	Teško procjenjuje rezultat što stvara dodatne poteškoće u dijeljenju.	Neprecizno i sporo procjenjuje rezultat što znatno usporava dijeljenje.	Procjenjuje rezultat.	Precizno i brzo procjenjuje rezultat.
Upotrebljava nazive članova računskih operacija.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„upotrebljava nazive članova računskih operacija“* po zadanim elementima.	Djelomično točno imenuje članove u zbrajanju i oduzimanju.	Imenuje članove u zbrajanju i oduzimanju.	Uglavnom točno rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova zbrajanja i oduzimanja.	Rješava tekstualne zadatke u kojima se pojavljuju imena članova u zbrajanju i oduzimanju te iste koristi u komunikaciji na satu.
ALGEBRA I FUNKCIJE					
ISHOD: MAT OŠ B.4.1. Određuje vrijednost nepoznate veličine u jednakostima ili nejednakostima.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Razlikuje jednakosti i nejednakosti.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razlikuje*	Bez vođenja teško razlikuje jednakosti i nejednakosti čak i u	Jednakosti i nejednakosti razlikuje u jednostavnijim	Razlikuje jednakosti i nejednakosti.	Uočava jednakosti i nejednakosti u zadanim

	jednakosti i nejednakosti“ po zadanim elementima.	najjednostavnijim oblicima prikaza (zadataka).	oblicima prikaza (zadataka).		zadatcima te predlaže načine rješavanja.
Koristi se slovom kao oznakom za nepoznati broj u jednakostima i nejednakostima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„koristi se slovom kao oznakom za nepoznati broj u jednakostima i nejednakostima“* po zadanim elementima.	Teško uviđa matematički smisao zamjene slova brojevima.	Uz poticaj učitelja se koristi slovom kao oznakom za nepoznati broj.	Koristi se slovom kao oznakom za nepoznati broj.	Uviđa pojam nepoznanice te ju koristi i u ostalim oblicima, a ne samo kao slovo.
Računa vrijednost nepoznate veličine primjenjujući veze između računskih operacija.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„računa vrijednost nepoznate veličine primjenjujući veze između računskih operacija“* po zadanim elementima.	Rješava zadatke sa nepoznanicama uz stalnu podršku i konkrete.	Uz povremenu pomoć i djelomično točno rješava zadatke sa nepoznanicama.	Uglavnom točno i samostalno računa zadatke s nepoznatim članom koristeći se vezama među računskim operacijama.	Koristeći se vezama među računskim operacijama samostalno određuje vrijednost nepoznatoga broja.
OBLIK I PROSTOR					
ISHOD: MAT OŠ C.4.1. Određuje i crta kut.					
RADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Opisuje pojam kuta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje pojam kuta“* po zadanim elementima.	Nepotpuno citira pojam kuta ne koristeći se matematičkom terminologijom.	Citira pojam kuta bez dodatnog objašnjenja.	Objašnjava značenje pojma kuta, usvojeno znanje uglavnom samostalno koristi za rješavanje zadataka.	Sa razumijevanjem i koristeći se matematičkom terminologijom objašnjava pojam kuta.
Prepoznaje, uspoređuje i crta pravi, šiljasti i tupi kut.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje, uspoređuje i crta pravi, šiljasti i tupi kut. imenuje vrh i krakove kuta“* po zadanim elementima.	Prepoznaje pravi, šiljasti i tupi kut, crta ih ne vodeći računa o urednosti niti o pravilnom korištenju geometrijskog pribora.	Prepoznaje, uspoređuje i crta pravi, šiljasti i tupi kut.	Prepoznaje, uspoređuje i crta pravi, šiljasti i tupi kut pri čemu je geometrijski crtež uglavnom uredan.	Prepoznaje, uspoređuje i crta pravi, šiljasti i tupi kut vodeći računa o urednosti geometrijskog crteža te o ispravnom načinu korištenja geometrijskog pribora.

Imenuje vrh i krakove kuta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„imenuje vrh i krakove kuta“* po zadanim elementima.	Uz pomoć imenuje vrh i krakove kuta.	Uglavnom točno imenuje vrh i krakove kuta.	Točno imenuje vrh i krakove kuta.	Točno imenuje vrh i krakove kuta koristeći se matematičkom terminologijom.
Prepoznaje i ističe točke koje (ne) pripadaju kutu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje i ističe točke koje (ne) pripadaju kutu“* po zadanim elementima.	Uz dodatne naputke prepoznaje i ističe točke koje (ne) pripadaju kutu.	Uglavnom samostalno prepoznaje i ističe točke koje (ne) pripadaju kutu.	Prepoznaje i ističe točke koje (ne) pripadaju kutu.	Argumentirano objašnjava odnos različitih točaka na geometrijskom crtežu koristeći se matematičkom terminologijom.
Koristi se oznakom kuta (kut aVb) pazeći na orijentaciju (suprotno od kretanja kazaljki na satu).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„koristi se oznakom kuta (kut avb) pazeći na orijentaciju“* po zadanim elementima.	Kutove uglavnom označava dogovorenim oznakama, ne vodeći računa na smjer obilježavanja kuta.	Koristi se dogovorenim oznakama za obilježavanje kuta ne pazeći na smjer obilježavanja kuta.	Koristi se dogovorenim oznakama za obilježavanje kuta pazeći na smjer obilježavanja kuta.	Samoinicijativno se koristi se dogovorenim oznakama za obilježavanje kuta pazeći na smjer obilježavanja kuta.
ISHOD: MAT OŠ C.4.2. Razlikuje i opisuje trokute prema duljinama stranica te pravokutni trokut.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Razlikuje i opisuje trokute prema duljinama stranica i dijeli ih na jednakostranične, raznostranične i jednakokračne trokute.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razlikuje i opisuje trokute prema duljinama stranica i dijeli ih na jednakostranične, raznostranične i jednakokračne trokute“* po zadanim elementima.	Razlikuje i nepotpunim rečenicama opisuje trokute prema duljinama, izostaje matematička terminologija.	Uglavnom samostalno razlikuje i jednostavnim rječnikom opisuje trokute prema duljinama stranica i dijeli ih na jednakostranične, raznostranične i jednakokračne.	Razlikuje i opisuje trokute prema duljinama stranica i dijeli ih na jednakostranične, raznostranične i jednakokračne trokute.	Samostalno opisuje trokute prema duljinama stranica i dijeli ih na jednakostranične, raznostranične i jednakokračne trokute koristeći se matematičkom terminologijom.
Razlikuje i opisuje pravokutni trokut u odnosu na druge trokute.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razlikuje i opisuje pravokutni trokut u odnosu na druge trokute“* po zadanim elementima.	Razlikuje i, uz navođenje, jednostavnim rječnikom opisuje pravokutni trokut.	Razlikuje i jednostavnim rječnikom opisuje pravokutni trokut.	Svojim riječima opisuje pravokutni trokut u odnosu na druge trokute.	Matematičkim rječnikom određuje pravokutni trokut, objašnjava razliku između njega i ostalih vrsta trokuta.
ISHOD: MAT OŠ C.4.3. Opisuje i konstruira krug i njegove elemente.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Opisuje i konstruira krug i njegove elemente	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje i*	Uz navođenje i pomoć opisuje krug,	Nepotpunim rečenicama opisuje	Objašnjava krug, u većini slučajeva	Matematičkim rječnikom objašnjava krug, precizno i

(kružnica, polumjer i središte).	*konstruira krug i njegove elemente"* po zadanim elementima.	geometrijski crtež kruga je nepotpun i neuredan.	krug, geometrijski crtež kruga je neuredan uz djelomično označene elemente kruga.	precizno i uredno konstruira krug i njegove elemente (kružnica, polumjer i središte).	uredno konstruira krug i njegove elemente (kružnica, polumjer i središte).
Opisuje odnos kruga i kružnice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje odnos kruga i kružnice"* po zadanim elementima.	Samo pomoću slikovnog prikaza u mogućnosti je odrediti razlike između kruga i kružnice.	Nepreciznim rečenicama opisuje međusobni odnos kruga i kružnice.	Uglavnom pravilno se koristi pojmovima kruga i kružnice, razumijevajući njihov odnos.	U svakodnevnom govoru pravilno se koristi pojmovima kruga i kružnice, precizno određujući njihov odnos.
Prepoznaje polumjer i središte kruga i kružnice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje polumjer i središte kruga i kružnice"* po zadanim elementima.	Tek pomoću slikovnog prikaza (skice, geometrijskog crteža) u mogućnosti je odrediti polumjer kružnice.	Uglavnom samostalno prepoznaje polumjer i središte kruga i kružnice.	Imenuje polumjer i središte kruga i kružnice, objašnjava ih svojim riječima.	Matematičkim rječnikom objašnjava polumjer i središte kružnice, navedenim pojmovima koristi se spontano.
ISHOD: MAT OŠ C.4.4. Crta i konstruira geometrijske likove.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Geometrijskim priborom crta osnovne geometrijske likove (raznostranični i pravokutni trokut, pravokutnik i kvadrat).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„geometrijskim priborom crta osnovne geometrijske likove"* po zadanim elementima.	Uz naputke „korak po kora" crta osnovne geometrijske likove, ne vodeći računa o urednosti geometrijskog crteža niti o pravilnoj upotrebi geometrijskog pribora.	Crta osnovne geometrijske likove ne vodeći računa o urednosti geometrijskog crteža niti o pravilnoj upotrebi geometrijskog pribora.	Uglavnom uredno i točno crta osnovne geometrijske likove.	Uredno i točno crta osnovne geometrijske likove pravilno se služeći geometrijskim priborom.
Konstruira jednakostranične, raznostranične i jednakokračne trokute.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„konstruira jednakostranične, raznostranične i jednakokračne trokute"* po zadanim elementima.	Uz naputke „korak po kora" konstruira različite vrste trokuta, ne vodeći računa o urednosti geometrijskog crteža niti o pravilnoj upotrebi geometrijskog pribora.	Crta različite vrste trokuta ne vodeći računa o urednosti geometrijskog crteža niti o pravilnoj upotrebi geometrijskog pribora.	Uglavnom uredno i točno crta različite vrste trokuta, pravilno se služeći geometrijskim priborom.	Uredno i točno crta različite vrste trokuta, pravilno se služeći geometrijskim priborom.

ISHOD: MAT OŠ C.4.5. Povezuje sve poznate geometrijske oblike.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Označava vrhove, stranice i kutove trokuta te trokut zapisuje simbolima (ΔABC).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„označava vrhove, stranice i kutove trokuta te trokut zapisuje simbolima (Δabc)“* po zadanim elementima.	Proizvoljno obilježava dijelove trokuta, rijetko se koristi dogovorenim načinima i simbolima.	Uz manje nesigurnosti obilježava dijelove trokuta dogovorenim načinima i simbolima.	Obilježava dijelove trokuta dogovorenim načinima i simbolima.	Točno i brzo obilježava dijelove trokuta dogovorenim načinima i simbolima.
Povezuje sve geometrijske pojmove u opisivanju geometrijskih objekata (vrhovi, strane, stranice, bridovi, kutovi).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„povezuje sve geometrijske pojmove u opisivanju geometrijskih objekata“* po zadanim elementima.	Koristi se nepotpunim rečenicama i proizvoljnim geometrijskim pojmovima pri opisivanju geometrijskih likova i njihovih dijelova.	Koristi se jednostavnim rečenicama i djelomično točnim geometrijskim pojmovima pri opisivanju geometrijskih likova i njihovih dijelova.	Koristi se uglavnom točnim geometrijskim pojmovima pri opisivanju geometrijskih likova i njihovih dijelova.	Samostalno povezuje sve geometrijske pojmove u opisivanju geometrijskih objekata te iste koristi u kao dio usvojenog rječnika.
MJERENJE					
ISHOD: MAT OŠ D.4.1. Procjenjuje i mjeri volumen tekućine.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Primjenjuje pojam volumena (obujma, zapremnine) tekućine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„primjenjuje pojam volumena (obujma, zapremnine) tekućine “* po zadanim elementima.	Neprecizno i proizvoljno primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine.	Uz poticaj, u uglavnom odgovarajućem kontekstu, primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine.	Primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine u odgovarajućem kontekstu.	U svom rječniku, spontano primjenjuje pojam volumena, zapremine ili obujma tekućine.
Upoznaje i uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„upoznaje i uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine“* po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.	Upoznaje i uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.	Samostalno uspoređuje različite posude za čuvanje tekućine.	Povezujući sa ranijim iskustvima predlaže različite namjene posuda za čuvanje tekućine.
Opisuje vezu između oblika i volumena tekućine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje vezu između oblika i*	Na najjednostavnijim primjerima i uz stalno vođenje opisuje vezu	Na jednostavnijim primjerima opisuje vezu između oblika i volumena tekućine.	Opisuje vezu između oblika i volumena tekućine.	Argumentirano opisuje vezu između oblika i volumena tekućine

	volumena tekućine“ po zadanim elementima.	između oblika i volumena tekućine.			koristeći se ranijim iskustvima i procjenom.
Procjenjuje i mjeri volumen tekućine prelijevanjem.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„procjenjuje i mjeri volumen tekućine prelijevanjem“* po zadanim elementima.	Uz stalnu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri volumen.	Uz povremenu pomoć učitelja procjenjuje i mjeri volumen.	Uglavnom točno procjenjuje i mjeri volumen.	Objašnjava standardne mjerne jedinice za tekućinu, točno procjenjuje i mjeri volumen.
Imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar)“* po zadanim elementima.	Imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar) nestalnom točnošću.	Imenuje jedinice za mjerenje volumena tekućine (litra, decilitar).	Navodi standardne mjerne jedinice za tekućinu uglavnom uspješno ih stavljajući u suodnos.	U zadatcima primjenjuje odnose mjernih jedinica za tekućine.
Računa s mjernim jedinicama za volumen tekućine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„računa s mjernim jedinicama za volumen tekućine“* po zadanim elementima.	Uz poticaj i djelomično točno računa s mjernim jedinicama za volumen tekućine.	Uz manju pomoć i nesigurnosti računa s mjernim jedinicama za volumen tekućine.	Uglavnom točno računa s mjernim jedinicama za volumen tekućine.	Brzo i točno računa s mjernim jedinicama za volumen tekućine.
Preračunava mjerne jedinice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„preračunava mjerne jedinice“* po zadanim elementima.	Mjerne jedinice preračunava pomoću predočenih pomoćnih zapisa brojčanih odnosa među mjernim jedinicama.	Preračunava mjerne jedinice na jednostavnijim primjerima.	Uglavnom točno rješava zadatke u kojima je iskazana potreba za preračunavanjem mjernih jedinica.	Lako, brzo i točno rješava zadatke u kojima je iskazana potreba za preračunavanjem mjernih jedinica.
ISHOD: MAT OŠ D.4.2. Uspoređuje površine likova te ih mjeri jediničnim kvadratima.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
U ravnini uspoređuje likove različitih površina prema veličini dijela ravnine koju zauzimaju te tako upoznaje pojam površine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„u ravnini uspoređuje likove različitih površina prema veličini dijela ravnine koju zauzimaju te tako upoznaje pojam površine“* po zadanim elementima.	Uz poticaj uspoređuje likove različitih površina, prepoznaje pojam površine pomoću dodatnih smjernica i vođenja.	Uz nesigurnosti uspoređuje likove različitih površina, prepoznaje pojam površine.	Uglavnom točno uspoređuje likove različitih površina, shvaća pojam površine.	Uviđa praktičnu potrebu mjerenja površine, točno uspoređuje likove različitih površina, shvaća pojam površine.

Mjeri površinu likova ucrtanih u kvadratnoj mreži prebrojavanjem kvadrata.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„mjeri površinu likova ucrtanih u kvadratnoj mreži prebrojavanjem kvadrata“* po zadanim elementima.	Uz vođenje učitelja mjeri površine jednostavnijih likova ucrtanih u kvadratnoj mreži prebrojavanjem kvadrata.	Uz dodatne smjernice mjeri površine jednostavnijih likova ucrtanih u kvadratnoj mreži prebrojavanjem kvadrata.	Uglavnom samostalno i točno mjeri površine jednostavnijih likova ucrtanih u kvadratnoj mreži prebrojavanjem kvadrata.	Samostalno i točno mjeri površine jednostavnijih likova ucrtanih u kvadratnoj mreži prebrojavanjem kvadrata.
Ucrtava u kvadratnu mrežu likove zadane površine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„ucrtava u kvadratnu mrežu likove zadane površine“* po zadanim elementima.	U kvadratnu mrežu neprecizno ucrtava jednostavne likove zadane površine.	U kvadratnu mrežu, nestalnom preciznošću, ucrtava jednostavne likove zadane površine.	U kvadratnu mrežu, uglavnom precizno, ucrtava likove zadane površine.	U kvadratnu mrežu precizno ucrtava likove zadane površine.
Mjeri površine pravokutnih likova prekrivanjem površine jediničnim kvadratom.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„mjeri površine pravokutnih likova prekrivanjem površine jediničnim kvadratom “* po zadanim elementima.	Uz vođenje učitelja mjeri površine pravokutnih likova prekrivanjem površine jediničnim kvadratom.	Uz dodatne naputke mjeri površine pravokutnih likova prekrivanjem površine jediničnim kvadratom.	Uglavnom samostalno i točno mjeri površine pravokutnih likova prekrivanjem površine jediničnim kvadratom.	Samostalno i točno mjeri površine pravokutnih likova prekrivanjem površine jediničnim kvadratom.
Poznaje standardne mjere za površinu (centimetar kvadratni, decimetar kvadratni, metar kvadratni).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„poznaje standardne mjere za površinu“* po zadanim elementima.	Djelomično poznaje standardne mjere za površinu (kvadratni centimetar, decimetar i metar).	Poznaje standardne mjere za površinu (kvadratni centimetar, decimetar i metar).	Uglavnom točno preračunava standardne mjere za površinu (kvadratni centimetar, decimetar i metar).	Točno preračunava standardne mjere za površinu (kvadratni centimetar, decimetar i metar).
Mjeri pravokutne površine u neposrednoj okolini.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„mjeri pravokutne površine u neposrednoj okolini“* po zadanim elementima.	Samo uz vođenje učitelja ili kao dio skupine mjeri pravokutne površine u neposrednoj okolini.	Uglavnom samostalno mjeri pravokutne površine u neposrednoj okolini.	Uviđa praktičnu potrebu mjerenja površine, mjeri površine u svojoj okolini.	Uviđa praktičnu potrebu mjerenja površine, smišlja najbolje načine mjerenja površine u svojoj okolini.
PODACI, STATISTIKA I VJEROJATNOST					
ISHOD: MAT OŠ E.4.1. Provodi jednostavna istraživanja i analizira dobivene podatke.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Osmišljava i provodi jednostavna istraživanja u svojoj neposrednoj okolini.	**Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“ dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.**				

Prikuplja podatke, razvrstava ih i prikazuje neformalno i formalno.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prikuplja podatke, razvrstava ih i prikazuje neformalno i formalno“* po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka zadane podatke razvrstava prema zadanome kriteriju.	Prema zadanim smjernicama zadane podatke razvrstava prema zadanome kriteriju.	Uz manje nesigurnosti zadane podatke razvrstava prema zadanome kriteriju.	Zadane podatke razvrstava prema zadanome kriteriju predlažući različite grafove za unos različitih podataka.
Čita podatke iz tablica i jednostavnih dijagrama.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„čita podatke iz tablica i jednostavnih dijagrama“* po zadanim elementima.	Uz pomoć učitelja čita podatke iz različitih tablica i dijagrama.	Čita podatke iz tablica i jednostavnih dijagrama.	Uglavnom točno čita podatke iz različitih tablica i dijagrama.	Čita podatke iz različitih tablica i dijagrama.
ISHOD: MAT OŠ E.4.2. Opisuje vjerojatnost događaja.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
U razgovoru iskazuje mogućnosti.			**Navedena sastavnica ishoda ne vrednuje se numerički, već se za nju vode pisane bilješke.**		
Uspoređuje ishode riječima vjerojatniji, manje vjerojatan, najvjerojatniji.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„uspoređuje ishode riječima vjerojatniji, manje vjerojatan, najvjerojatniji“* po zadanim elementima.	Teško razabire događaje koji su sigurni, mogući i nemogući.	Uz dodatne primjere navodi događaje koji su sigurni, mogući i nemogući.	Navodi događaje koji su sigurni, mogući i nemogući.	Uočava i razvrstava događaje koji su sigurni, mogući i nemogući potkrjepljujući svoje procjene dodatnim tvrdnjama.

NASTAVNI PREDMET: PRIRODA I DRUŠTVO

Kurikulum nastavnoga predmeta Priroda i društvo obuhvaća koncepte:

- *Organiziranost svijeta oko nas (oznaka A)*
- *Promjene i odnosi (oznaka B)*
- *Pojedinac i društvo (oznaka C)*
- *Energija (oznaka D).*

U nastavnome predmetu Priroda i društvo dva su elementa vrednovanja:

- *usvojenost znanja*
- *istraživačke vještine.*

Sadržaji vrednovanja nastavnome predmetu Priroda su:

- *razgovor, pitanja i odgovori (usmeni odgovori)*
- *rješavanje zadataka pisane provjere znanja*
- *rješavanje problemskih zadataka*
- *tumačenje grafičkih organizatora znanja i/ili tablično/grafički prikazanih rezultata znanstvenih istraživanja*
- *izvedba pokusa ili istraživanja prema pisanom protokolu*
- *obrazloženje izvedenog pokusa ili istraživanja*
- *izrada izvješća o provedenom istraživanju prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *izrada konceptualnih i/ili umnih mapa, križaljki, pitalica, rebusa, kvizova, stripova, infografika prema unaprijed utvrđenim kriterijima*
- *izrada plakata, prezentacija, seminara prema unaprijed utvrđenim kriterijima.*

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Prirodu i društvo.

A. ORGANIZIRANOST SVIJETA OKO NAS					
ISHOD: PID OŠ A.4.1. Učenik zaključuje o organiziranosti ljudskoga tijela i životnih zajednica.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Istražuje organiziranost biljaka i životinja na primjeru životne zajednice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„istražuje organiziranost biljaka i životinja na primjeru životne zajednice“* po zadanim elementima.	Uz stalan poticaj, pomoć i jasno određene male spoznajne korake djelomično zaključuje o glavnim značajkama o staništima i povezanosti biljnoga i životinjskoga svijeta.	Prema konkretnim pojašnjenim primjerima uz dodatno navođenje kroz pitanja zaključuje o povezanosti staništa i biljnoga i životinjskoga svijeta. Uočava i uz podršku istražuje organiziranost životnih zajednica s obzirom na životne uvjete koji u njima vladaju, uz kraće navođenje samostalno objašnjava.	Uz manji poticaj zaključuje o povezanosti staništa i biljnoga i životinjskoga svijeta. Uočava i istražuje organiziranost životnih zajednica s obzirom na životne uvjete koji u njima vladaju, uz kraće navođenje samostalno objašnjava.	Istražuje i objašnjava povezanost staništa i biljnoga i životinjskoga svijeta te organiziranost životnih zajednica s obzirom na životne uvjete koji u njima vladaju.
Razlikuje životne uvjete u životnoj zajednici i povezuje ih s njezinom organiziranošću.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„razlikuje životne uvjete u životnoj zajednici i povezuje ih s njezinom organiziranošću“* po zadanim elementima.	Zbog izrazito slabe nadogradnje znanja, nabraja životne uvjete uz pomoć, navodi ih prema predlošku za određenu životnu zajednicu, prepoznaje organiziranost te zajednice ukoliko se na to jasno ukaže primjerom.	Sudjeluje u izvanučioničkoj nastavi ili učenju otkrivanjem, promatranjem i uočavanjem glavnih životnih uvjeta u nekim životnim zajednicama koje su od prije dobro poznate (nadogradnja na sadržaje 3. r.), prema zadacima i navedenim osobitostima promatra staništa i osobitosti neke životne zajednice te povremeno zaključuje o organizaciji zajednica.	Tijekom izvanučioničke nastave ili učenja otkrivanjem putem medija (video, dokumentarna emisija) većinom samostalno uočava osobitosti i zaključuje o životnim uvjetima u nekoj životnoj zajednici, staništu i organiziranosti u nekoj životnoj zajednici.	Životnu zajednicu s lakoćom istražuje tijekom izvanučioničke nastave (ili video prikazima) gdje promatra stanište te proučava biljni i životinjski svijet koji obitava na njemu (šuma, travnjak, rijeka, jezero, more, bara, močvara i sl.). Samostalno izvodi zaključke o životnim uvjetima u određenoj životnoj zajednici te uočava i povezuje ih s organiziranošću istih.
Istražuje ljudsko tijelo kao cjelinu i dovodi u	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda	Navodi glavne organe i sustave organa, ali teže	Razlikuje organe i organske sustave	Zaključuje o organima i organskim sustavim	Sa zanimanjem i razumijevanjem pristupa

vezu zajedničku ulogu pojedinih dijelova tijela (organi i organski sustavi).	*„istražuje ljudsko tijelo kao cjelinu i dovodi u vezu zajedničku ulogu pojedinih dijelova tijela“* po zadanim elementima.	povezuje i shvaća povezanost i djelovanje istih.	pojedinačno i kao cjelinu i pokazuje ih na modelu. Djelomično zaključuje o organizmu u cijelosti i povezanosti organa i organskih sustava.	kao cjelini, ali ih i pojedinačno navodi i dovodi u vezu. Na prikazu ljudskoga tijela (crtež, model) objašnjava međusobnu povezanost svih sustava organa uz manje greške.	ljudskom tijelu kao cjelini te zaključuje o organima i organskim sustavima. Na prikazu ljudskoga tijela (crtež, model) objašnjava međusobnu povezanost svih sustava organa.
ISHOD: PID OŠ A.4.2. Učenik obrazlaže i prikazuje vremenski slijed događaja te organizira svoje vrijeme.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Objašnjava važnost organizacije vremena na vlastitim primjerima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava važnost organizacije vremena na vlastitim primjerima“* po zadanim elementima.	Teže shvaća raspodjelu vremena i važnost organiziranja istoga jer su radne navike nedovoljno i nesustavno razvijane, što utječe na kvalitetno i organizirano vlastito vrijeme. Samostalno jako slabo objašnjava važnost organizacije vremena na vlastitim primjerima, daje kraće navode tek nakon pitanja i pomoći.	Prema primjerima iz udžbenika ili primjerima ostalih suučenika uviđa važnost i način organiziranja vremena te uz pomoć i jasan plan objašnjava svoje glavne aktivnosti tijekom dana, to jest organizaciju svoga vremena.	Odabire predložene tehnike organizacije svoga vremena: vremensku crtu, raspored obveza, kalendar, podsjetnik i sl. U raspodjeli vremena potrebna je kratka uputa, ali većinom samostalno objašnjava važnost organizacije vremena prema vlastitim primjerima.	Samostalno organizira svoje vrijeme jer su radne navike sustavno razvijane. Bira i koristi tehnike organizacije vremena poput: vremenske crte, rasporeda obveza, kalendara, podsjetnika i sl.
Oblikuje i organizira svoje vrijeme, planira svoje slobodno vrijeme (predviđa potrebno vrijeme za pisanje domaće zadaće i vrijeme za igru).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„oblikuje i organizira svoje vrijeme, planira svoje slobodno vrijeme“* po zadanim elementima.	Potrebna stalna pomoć u planiranju, oblikovanju i organizaciji vremena, teže samostalno procjenjuje koliko je vremena potrebno za pisanje domaće zadaće i npr. igru te je u tome potreban stalni nadzor	Djelomično oblikuje i organizira svoje vrijeme, planira svoje slobodno vrijeme uz unaprijed pripremljen i predložen raspored s trajanjem određenih aktivnosti. Takvim predloškom se stvara preduvjet za	Uspješno i uz poneku uputu oblikuje i organizira svoje vrijeme, planira svoje slobodno vrijeme. Uglavnom samostalno procjenjuje potrebno vrijeme za pisanje domaće zadaće/učenje, rad na	Uspješno i samostalno oblikuje i organizira svoje vrijeme, planira svoje slobodno vrijeme. Prati i zapisuje aktivnosti tijekom dana/tjedna, uspoređuje trajanje pojedinih aktivnosti (domaća zadaća i

		dok se ne uvježba pravilna organizacija vremena.	samostalnu organizaciju vremena.	računalu, slobodne aktivnosti).	učenje, korištenje računalom, igra, čitanje i sl.), predstavlja ih i prikazuje na različite načine.
ISHOD: PID OŠ A.4.3. Učenik objašnjava organiziranost Republike Hrvatske i njezina nacionalna obilježja.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Opisuje organiziranost Republike Hrvatske (predsjednik Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske, Hrvatski sabor) i istražuje njezine nacionalne simbole.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje organiziranost republike hrvatske i istražuje njezine nacionalne simbole“* po zadanim elementima.	Prepoznaje organiziranost Republike Hrvatske (predsjednik Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske, Hrvatski sabor) i djelomično nabraja njezine nacionalne simbole.	Djelomično opisuje organiziranost Republike Hrvatske (predsjednik Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske, Hrvatski sabor) i nabraja njezine nacionalne simbole.	Samostalno navodi i opisuje uz manje upute organiziranost Republike Hrvatske (predsjednik Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske, Hrvatski sabor) i istražuje njezine nacionalne simbole.	Navodi, opisuje i objašnjava organiziranost Republike Hrvatske (predsjednik Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske, Hrvatski sabor) te opisuje i istražuje nacionalne simbole.
Čita geografsku kartu Republike Hrvatske pomoću tumača znakova, pokazuje na njemu reljefne oblike, mjesta, državne granice, navodi susjedne zemlje i sl.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„čita geografsku kartu RH pomoću tumača znakova, pokazuje na njemu reljefne oblike, mjesta, državne granice, navodi susjedne zemlje i sl.“* po zadanim elementima.	Djelomično se snalazi na geografskoj karti Republike Hrvatske; slaba je nadogradnja znanja iz 3. razreda. Tumač znakova nije dovoljno uvježban, kao ni reljefni oblici, granice i slično.	Uz pomoć se snalazi na geografskoj karti Republike Hrvatske, s tim da je tumač znakova potrebno temeljito uvježbati, uz navođenje prepoznaje i imenuje državne granice i susjedne zemlje.	Uspješno se snalazi na geografskoj karti Republike Hrvatske uz manje, nezamjetne greške, razlikuje reljefne oblike i zavičajne regije, čita tumač znakova, navodi državne granice i susjedne zemlje.	Odlično se snalazi na geografskoj karti Republike Hrvatske te iščitava osobitosti reljefa, uspoređuje zavičaje pomoću reljefnih oblika, pokazuje i imenuje državne granice kao i susjedne države.
B: PROMJENE I ODNOSI					
ISHODI: PID OŠ B.4.1. Učenik vrednuje važnost odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Opisuje svoj rast i razvoj i uočava promjene na sebi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje svoj rast i razvoj i uočava promjene na*	Prepoznaje promjene na svom rastu i razvoju, pubertet kao vrijeme tih promjena.	Prepoznaje i djelomično uočava osobni rast i razvoj i promjene u pubertetu. Nakon	Uočava promjene u svome razvoju i rastu, određuje pubertet kao vrijeme promjena u	Objašnjava i opisuje promjene koje nastaju na tijelu u pubertetu, shvaća i nabraja vrste

	sebi" po zadanim elementima.	Promjene koje se događaju na tijelu, kao i promjene u emotivnom razvoju teže poima, čak nakon i stručnog predavanja/radionice u suradnji s liječnikom školske medicine.	predavanja školskog liječnika jasnije poima tjelesne i emotivne promjene, kao i važnost brige o osobnoj higijeni, tjelesnom i metalnom zdravlju. Oblike zlostavljanja i nasilja opisuje tek uz poticaj.	tijelu djeteta, ali puno jasnije vlada pojmovima nakon predavanja školskog liječnika.	nasilja te predlaže načine kako ih spriječiti ili prijaviti. Jasnim primjerima objašnjava važnost brige o tjelesnom i metalnom zdravlju.
Odgovorno se ponaša prema sebi, drugima, svome zdravlju i zdravlju drugih.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„odgovorno se ponaša prema sebi, drugima, svome zdravlju i zdravlju drugih"* po zadanim elementima.	Potreban je stalan poticaj na odgovorno ponašanje prema svome zdravlju i zdravlju drugih. Ekološka je svijest slabo razvijena, kao i svijest o važnosti mentalnoga i tjelesnog zdravlja. Higijenske navike nisu dovoljno razvijene.	Većinom se ponaša odgovorno prema sebi i drugima, svome zdravlju drugih. Potrebno je dodatno razvijati ekološku osviještenost, kao i važnost brige za mentalno i tjelesno zdravlje.	Odgovorno se ponaša prema sebi, drugima, svome zdravlju i zdravlju drugih. Ekološki je osviješten. Uočava važnost brige za ljudsko zdravlje, prevencije nasilja, okružja za očuvanje tjelesnoga, ali i mentalnoga zdravlja uz kraći poticaj.	Izrazito se odgovorno i kvalitetno ponaša prema sebi, drugima, svome zdravlju i zdravlju drugih. Navodi i pojašnjava primjere redovitog održavanja higijene, mentalnog zdravlja, ekološke osviještenosti i slično.
Zna komu se i kako obratiti ako je zabrinut zbog neprimjerenih sadržaja ili ponašanja u digitalnome okružju.			**Navedena sastavnica ishoda ne vrednuje se numerički, već se za nju vode pisane bilješke.**		
Objašnjava primjereno postupanje prema javnoj i privatnoj imovini.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava primjereno postupanje prema javnoj i privatnoj imovini"* po zadanim elementima.	Pojam vlasništva i imovine slabo poznaje i poima te se uz stalan nadzor, opetovanje pravila ponašanja i važnost poštivanja osobne i privatne imovine, djelomično javlja osjećaj brige za vlasništvo, kako svoje, tako i tuđe.	Potrebno je češće podsjećanje na odgovorno ponašanje prema javnoj i privatnoj imovini.	Pravilno se koristi javnom i privatnom imovinom, poštuje tuđu privatnost i ne rabi tuđe stvari bez pitanja.	Svjesno pristupa javnim dobrima, opisuje i objašnjava važnost brige o javnoj i privatnoj imovini. Svoju osobnu imovinu čuva, tuđu ne rabi bez pitanja niti ju na bilo koji način ugrožava, upućuje suučenike u pravilno korištenje svoje i tuđe imovine, te na pravila lijepoga

					ponašanja i odnos prema tuđim stvarima.
Odgovorno se ponaša prema biljkama i životinjama u okolišu.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„odgovorno se ponaša prema biljkama i životinjama u okolišu“* po zadanim elementima.	Rijetko se odgovorno ponaša prema biljkama i životinjama u okolišu, uz stalno ponavljanje i objašnjavanje važnosti okoliša i živih bića oko nas, te uz nadzor, djelomično poima važnost istoga.	Povremeno, ali češće ukoliko ima poticaj se odgovorno ponaša prema biljkama i životinjama u okolišu.	Odgovorno se ponaša prema biljkama i životinjama u okolišu.	Ekološka je osviještenost na visokoj razini, brižno i odgovorno se odnosi prema biljnom i životinjskom svijetu oko sebe.
Opisuje važnost odgovornoga odnosa prema prirodi radi zaštite živoga svijeta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje važnost odgovornoga odnosa prema prirodi radi zaštite živoga svijeta“* po zadanim elementima.	Prepoznaje važnost odgovornoga odnosa prema prirodi radi zaštite živoga svijeta uz dodatne upute.	Razlikuje važnost odgovornoga odnosa prema prirodi radi zaštite živoga svijeta.	Razlikuje i većinom samostalno opisuje važnost odgovornoga odnosa prema prirodi radi zaštite živoga svijeta.	Samostalno opisuje i objašnjava važnost odgovornoga odnosa prema prirodi radi zaštite živoga svijeta.
Procjenjuje utjecaj čovjeka na biljke i životinje te njegovu ulogu u očuvanju ugroženih i zaštićenih vrsta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„procjenjuje utjecaj čovjeka na biljke i životinje te njegovu ulogu u očuvanju ugroženih i zaštićenih vrsta“* po zadanim elementima.	Tek uz konkretan, jasan i jednostavan primjer prepoznaje čovjekov utjecaj na život biljaka i životinja.	Prema primjeru suučenika ili uz poticaj od strane učitelja, povremeno uspješno procjenjuje o utjecaju ljudi na život biljaka i životinja, većinom se samostalno zadržavajući na jednostavnijim primjerima iz osobne stvarnosti (zalijevanje biljaka, briga o cvijeću, hranjenje životinja i ptica u blizini).	Zaključuje uz manji poticaj o djelovanju čovjeka na životinje i biljke te svjesnim djelovanjem (recikliranjem, brigom o biljkama i životinjama) pokazuje taj utjecaj zorno.	Uočava, procjenjuje i zaključuje o ljudskom utjecaju na živi svijet: pokazuje i primjenjuje odgovoran odnos prema prirodi; ponovno upotrebljava, razvrstava otpad, prepoznaje važnost vode, zraka i tla, brine se o biljkama i životinjama, ne bere proljetnice, zalijeva biljke, izrađuje hranilicu za ptice i slično. Imenuje i određuje staništa ugroženih vrsta.

ISHODI: PID OŠ B.4.2. Učenik analizira i povezuje životne uvjete i raznolikost živih bića na različitim staništima te opisuje cikluse u prirodi.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Istražuje životne uvjete (zrak, tlo, voda, svjetlost, toplina).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„istražuje životne uvjete“* po zadanim elementima.	Nabraja životne uvjete, ali ih samostalno ne istražuje.	Sljedeći jasne i kratke korake istražuje neke od životnih uvjeta kroz jednostavne pokuse.	Kroz unaprijed isplanirane pokuse istražuje životne uvjete (zrak, tlo, voda, svjetlost, toplina) te o njima zaključuje uz neka pitanja i poticaj.	Uz veliko zanimanje i shvaćanje kroz razne pokuse, i u školi i u slobodno vrijeme istražuje i zaključuje o životnim uvjetima (zrak, tlo, voda, svjetlost, toplina).
Opisuje na primjerima utjecaj životnih uvjeta na organizme.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje na primjerima utjecaj životnih uvjeta na organizme“* po zadanim elementima.	Na gotovim primjerima djelomično prepoznaje utjecaj životnih uvjeta na organizme.	Na jednostavnim primjerima prepoznaje utjecaj životnih uvjeta na organizme.	Opisuje na primjerima utjecaj životnih uvjeta na organizme.	Na konkretnom primjeru opisuje i zaključuje o utjecaju pojedinih životnih uvjeta na organizme.
Opisuje životne cikluse u prirodi (na primjeru biljke cvjetnjače) i kruženje vode u prirodi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje životne cikluse u prirodi (na primjeru biljke cvjetnjače) i kruženje vode u prirodi“* po zadanim elementima.	Isključivo uz pomoć, na jasnom primjeru šturo opisuje životne cikluse i kruženje vode u prirodi vođen/vođena jasno određenim, jednoznačnim pitanjima.	Prema primjeru navodi životne cikluse i kruženje vode u prirodi.	Uz kraći poticaj u obliku dopune ili pitanja samostalno opisuje životne cikluse u prirodi i kruženje vode u prirodi.	Kroz pokuse ili edukativne video zapise samostalno, s lakoćom i jasnoćom, zaključuje i tumači o životnim ciklusima i kruženju vode u prirodi.
Opisuje životnu zajednicu (organizme koji žive na istome staništu) na primjeru iz neposrednoga okoliša i uspoređuje sa zajednicom iz drugoga područja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje životnu zajednicu na primjeru iz neposrednoga okoliša i uspoređuje sa zajednicom iz drugoga područja“* po zadanim elementima.	Prepoznaje životnu zajednicu s poznatog staništa uz konkretan primjer. Ne uspoređuje ju s drugim životnim zajednicama istog ii različitog staništa	Samostalno ne opisuje i ne uspoređuje, ali uz poticaj i pitanja, uspije jednim dijelom opisati životnu zajednicu istoga staništa i djelomično usporediti sa zajednicom iz nekog drugog zavičaja i različitog staništa.	Nabraja, razlikuje i opisuje životnu zajednicu (organizme koji žive na istome staništu) na primjeru iz neposrednoga okoliša i uspoređuje sa zajednicom iz drugoga područja.	Izvodi zaključke o hranidbene odnose unutar životne zajednice te ih objašnjava. Uspoređuje različite životne zajednice koje može istražiti i organizme koji su s njima povezane.
Povezuje različitost vremenskih uvjeta s	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda	Prepoznaje različite vremenske uvjete, ali ih	Povezuje vremenske uvjete i njihovu	Povezuje i opisuje različitost vremenskih	Povezuje, opisuje i zaključuje o različitim

raznolikošću biljnoga i životinjskoga svijeta.	*„povezuje različitost vremenskih uvjeta s raznolikošću biljnoga i životinjskoga svijeta“* po zadanim elementima.	samostalno ne povezuje s raznolikošću biljnog i životinjskog svijeta.	različitost s raznolikošću biljnoga i životinjskoga svijeta.	uvjeta s raznolikošću biljnoga i životinjskoga svijeta.	vremenskim uvjetima te njihovom djelovanju na raznolikost biljnoga i životinjskoga svijeta.
Na primjerima opisuje prilagodbe biljaka i životinja na različite uvjete života.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„na primjerima opisuje prilagodbe biljaka i životinja na različite uvjete života“* po zadanim elementima.	Na jednostavnom i konkretnom primjeru (jedan za biljku i 1 za životinju) uz jasne upute, postavljanjem jednoznačnih potanja sasvim djelomično i rudimentarno opisuje prilagodbe biljaka i životinja na različite uvjete života.	Isključivo na konkretnom primjeru uz potpitanja i vođenje opisuje prilagodbe biljaka i životinja na različite uvjete života.	Na navedenom primjeru iz udžbenika ili neposredne stvarnosti (plakat, video, primjer s izvanučioničke nastave) opisuje prilagodbe biljaka na različite uvjete života uz manji poticaj.	Nabraja i opisuje ili objašnjava primjere biljaka i životinja i njihove načine prilagodbe na različite uvjete: široki i mesnati listovi kod biljaka, krzno/dlaka/perje kod životinja i slično bez pomoći, točno i jasno.
ISHODI: PID OŠ B.4.3. Učenik se snalazi u promjenama i odnosima u vremenu te pripovijeda povijesnu priču o prošlim događajima i o značajnim osobama iz zavičaja i/ili Republike Hrvatske.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Prikuplja informacije i istražuje o odnosima prirodnih i društvenih pojava.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prikuplja informacije i istražuje o odnosima prirodnih i društvenih pojava“* po zadanim elementima.	Djelomično opisuje prema konkretnom primjeru odnose prirodnih i društvenih pojava. Samostalno slabo istražuje i uz navođenje i gotov plan.	Istražuje uz jasno razrađene upute i plan te uz vodstvo učitelja o odnosima prirodnih i društvenih pojava.	Koristeći se različitim izvorima informacija, objašnjava promjene i odnose prirodnih i društvenih pojava u vremenu i njihov utjecaj na sadašnjost te ih prikazuje. Pri tome traži poticaj u obliku dodatnih uputa ili pojašnjenja rada s nekim izvorima znanja.	Samostalno bira različite materijale i izvore znanja te zaključuje o promjenama i objašnjava promjene i odnose prirodnih i društvenih pojava u vremenu i njihov utjecaj na sadašnjost te ih prikazuje.
Istražuje o značajnim osobama i događajima u domovini, povezuje ih s kulturno-povijesnim spomenicima, smješta u	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„istražuje o značajnim osobama i događajima u domovini, povezuje ih s*	Značajne osobe i događaje sasvim djelomično povezuje s kulturno-povijesnim spomenicima, slabije	Povremeno samostalno, ali većinom uz poticaj i jednostavnije zadatke Istražuje o značajnim	Uglavnom samostalno Istražuje o značajnim osobama i događajima u domovini, povezuje ih s kulturno-	S lakoćom istražuje o značajnim osobama i događajima u domovini, povezuje ih s kulturno-povijesnim

vremenske okvire te pokazuje na vremenskoj crti ili lenti vremena (vrijeme doseljenja Hrvata, najznačajniji vladari – Tomislav, Krešimir, Zvonimir, Bašćanska ploča, početak Domovinskoga rata, osamostaljenje Republike Hrvatske, ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju).	*kulturno-povijesnim spomenicima, smješta u vremenske okvire te pokazuje na vremenskoj crti ili lenti vremena"* po zadanim elementima.	vlada snalaženjem na vremenskoj lenti/crti te značajne događaje i osobe smješta metodom pokušaja i pogrešaka. Potrebno je stalno i kontinuirano raditi i razvijati logičko razmišljanje i kritičko zaključivanje. Većinom usvaja sadržaje na razini rudimentarne reprodukcije.	osobama i događajima u domovini, djelomično ih povezuje s kulturno-povijesnim spomenicima, smješta u vremenske okvire te pokazuje na vremenskoj crti ili lenti vremena uz pomoć.	povijesnim spomenicima, smješta u vremenske okvire te pokazuje na vremenskoj crti ili lenti vremena uz manje greške.	spomenicima, smješta u vremenske okvire te pokazuje na vremenskoj crti ili lenti vremena.
Objašnjava utjecaj istraženih događaja, osoba i promjena na sadašnji život čovjeka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava utjecaj istraženih događaja, osoba i promjena na sadašnji život čovjeka"* po zadanim elementima.	Teže dovodi u vezu događaje iz prošlosti sa životom hrvatskoga naroda u sadašnjosti.	Prepoznaje i uz pomoć djelomično objašnjava utjecaj istraženih događaja, osoba i promjena na sadašnji život čovjeka.	Uz manje greške objašnjava utjecaj istraženih događaja, osoba i promjena na sadašnji život čovjeka.	Uspoređuje i objašnjava promjene nastale u sadašnjem životu pojedinca kroz povijest hrvatskoga naroda uspješno i bez greške. Daje konkretan primjer iz prošlosti (npr. Domovinski rat) i navodi promjene.
Uspoređuje na istraženim primjerima, odnose i promjene u prošlosti, sadašnjosti u zavičaju i/ili Republici Hrvatskoj i predviđa moguće odnose i promjene u budućnosti.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„uspoređuje, na istraženim primjerima, odnose i promjene u prošlosti, sadašnjosti u zavičaju i/ili RH i predviđa moguće odnose i promjene u budućnosti"* po zadanim elementima.	Prilično teško prema navedenom primjeru iz udžbenika ili primjeru ostalih suučenika uočava odnose i promjene u prošlosti, sadašnjosti u zavičaju i/ili Republici Hrvatskoj.	Prema navedenom primjeru iz udžbenika ili primjeru ostalih suučenika uočava odnose i promjene u prošlosti, sadašnjosti u zavičaju i/ili Republici Hrvatskoj.	Na razini automatizacije, ali s razumijevanjem uspoređuje na istraženim primjerima, odnose i promjene u prošlosti, sadašnjosti u zavičaju i/ili Republici Hrvatskoj.	Uspješno uspoređuje, na istraženim primjerima, odnose i promjene u prošlosti, sadašnjosti u zavičaju i/ili Republici Hrvatskoj. Razumije i objašnjava da je hrvatska prošlost duga i bogata povijesnim događajima, da su ju obilježile mnoge značajne osobe po

					kojima su imenovane ulice i trgovi, škole. Kritički promišlja i predviđa moguće odnose i promjene u budućnosti.
ISHODI: PID OŠ B.4.4. Učenik se snalazi i tumači geografsku kartu i zaključuje o međuodnosu reljefnih obilježja krajeva Republike Hrvatske i načina života.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Snalazi se na geografskoj karti, istražuje i uspoređuje različita prirodna obilježja krajeva Republike Hrvatske koja uvjetuju način života toga područja (npr. izgled naselja, izgled ulica, materijali za gradnju, gospodarske djelatnosti/zanimanja određenoga područja).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„snalazi se na geografskoj karti, istražuje i uspoređuje različita prirodna obilježja krajeva republike hrvatske koja uvjetuju način života toga područja“* po zadanim elementima.	Snalazi se na karti u isključivo jednostavnim zadacima: pokazuje krajeve Republike Hrvatske, ali samostalno ne zaključuje, niti istražuje ni uspoređuje različita prirodna obilježja krajeva Republike Hrvatske koja uvjetuju način života toga područja.	Čita i uz pomoć snalazi se na geografskoj karti te prepoznaje međuodnos reljefnih obilježja krajeva Republike Hrvatske i načina života.	Uz kratke dopune samostalno se snalazi na geografskoj karti, istražuje i uspoređuje različita prirodna obilježja krajeva Republike Hrvatske koja uvjetuju način života toga područja	Opisuje reljefna obilježja Republike Hrvatske i uočava prometnu povezanost, opisuje reljefna obilježja Republike Hrvatske, uočava prometnu povezanost, procjenjuje udaljenost određenih mjesta u različitim zavičajima. Prema reljefnim cjelinama zaključuje o izgledu naselja, gospodarstvu i načinima gradnje, kao i privikavanju na određene životne uvjete nekog zavičaja/reljefnog područja.
C: POJEDINAC I DRUŠTVO					
ISHOD: PID OŠ C.4.1. Učenik obrazlaže ulogu, utjecaj i važnost povijesnoga nasljeđa te prirodnih i društvenih različitosti domovine na razvoj nacionalnoga identiteta.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Objašnjava ulogu nacionalnih simbola/obilježja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava ulogu*	Prepoznaje ulogu nacionalnih	Nabraja i djelomično objašnjava kratkim odgovorima/rečenicama	Objašnjava ulogu nacionalnih simbola/obilježja.	Razlikuje, opisuje i objašnjava ulogu

	nacionalnih simbola/obilježja“ po zadanim elementima.	simbola/obilježja. Nabraja ih uz poticaj.	ulogu nacionalnih simbola/obilježja.		nacionalnih simbola/obilježja.
Raspravlja o svojoj ulozi i povezanosti s domovinom prema događajima, interesima, vrijednostima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„raspravlja o svojoj ulozi i povezanosti s domovinom prema događajima, interesima, vrijednostima“* po zadanim elementima.	Prepoznaje sebe kao pojedinca unutar domovine i djelomično uviđa kako se može razvijati povezanost prema domovini, njenim interesima i vrijednostima.	Povremeno navodi na koji način iskazuje i razvija povezanost s domovinom.	Uglavnom uz manji poticaj navodi primjere razvijanja povezanosti prema domovini, razvoju interesa i vrijednosti.	Pokazuje i primjerima objašnjava povezanost s domovinom prema događajima koji se obilježavaju u obitelji te opisuje na koji se način razvijaju vrijednosti i interesi prema domovini (obilježavanje državnih blagdana, sjećanja na žrtve Domovinskoga rata i slično).
Istražuje prirodnu i društvenu raznolikost, posebnost i prepoznatljivost domovine koristeći se različitim izvorima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„istražuje prirodnu i društvenu raznolikost, posebnost i prepoznatljivost domovine koristeći se različitim izvorima“* po zadanim elementima.	U tragovima prepoznaje prirodnu i društvenu raznolikost, posebnost i prepoznatljivost domovine	Prepoznaje prirodnu i društvenu raznolikost, posebnost i prepoznatljivost domovine.	Uspješno prepoznaje i opisuje prirodnu i društvenu raznolikost, posebnost i prepoznatljivost domovine uz pomoć lako dostupnih izvora (udžbenik, multimedija i slično).	Svakodnevno se zanima za prirodnu i društvenu raznolikost, posebnost i prepoznatljivost domovine. Služi se različitim dostupnim izvorima te samostalno predlaže i izlaže o ljepotama i raznolikosti domovine.
Objašnjava povezanost baštine s identitetom domovine te ulogu baštine za razvoj i očuvanje nacionalnoga identiteta.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava povezanost baštine s identitetom domovine te ulogu baštine za razvoj i očuvanje nacionalnoga identiteta“* po zadanim elementima.	Teže shvaća pojam kulturne baštine. Uz konkretne primjere i nabrajanje od strane učitelja ili ostalih suučenika, sasvim djelomično povezuje ulogu baštine za razvoj i očuvanje nacionalnoga identiteta.	Povezuje kulturnu baštinu s identitetom domovine na razini reprodukcije. Nakon detaljnih i dodatnih pojašnjenja prepoznaje ulogu baštine za razvoj i očuvanje nacionalnoga identiteta.	Prepoznaje i objašnjava uz manju nadopunu od strane učitelja povezanost baštine s identitetom domovine te ulogu baštine za razvoj i očuvanje nacionalnoga identiteta.	S lakoćom i razumijevanjem objašnjava povezanost baštine s identitetom domovine te ulogu baštine za razvoj i očuvanje nacionalnoga identiteta.

Objašnjava na primjerima načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine domovine.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava na primjerima načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine domovine“* po zadanim elementima.	Isključivo na pojašnjenom primjeru sasvim oskudno prepoznaje načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine domovine.	Prepoznaje na primjerima načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine domovine.	Uz manje greške, navodi i objašnjava manji broj primjera i načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine domovine.	Navodi primjere i načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine domovine. bez pomoći i navođenja, točno, jasno i argumentirano.
ISHOD: PID OŠ C.4.2. Učenik zaključuje o utjecaju prava i dužnosti na pojedinca i zajednicu te o važnosti slobode za pojedinca i društvo.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Istražuje odnose i ravnotežu između prava i dužnosti, uzroke i posljedice postupaka.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„istražuje odnose i ravnotežu između prava i dužnosti, uzroke i posljedice postupaka“* po zadanim elementima.	Buni se u razvrstavanju prava i dužnosti, tako da samostalno teško razaznaje ravnotežu između prava i dužnosti, uzroka i posljedica postupaka.	Prepoznaje i uz poticaj razlikuje prava i dužnosti, ali ravnotežu između prava i dužnosti, uzroke i posljedice postupaka djelomično pojašnjava tek uz pomoć, dodatna pitanja, pojašnjenja i upute.	Uspješno istražuje odnose i ravnotežu između prava i dužnosti, uzroke i posljedice postupaka uz manje dopune.	Objašnjava, istražuje i zaključuje o odnosima i ravnoteži između prava i dužnosti, uzroka i posljedica postupaka.
Raspravlja o važnosti jednakosti prava i slobode svakoga pojedinca uz poštivanje tuđih sloboda.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„raspravlja o važnosti jednakosti prava i slobode svakoga pojedinca uz poštivanje tuđih sloboda“* po zadanim elementima.	Uz jasno i dodatno ponovljene upute te pojašnjenja o pravima i slobodi svakog pojedinca uz poštivanje tuđih sloboda nejasno poima važnost jednakosti prava i slobode svakoga.	Prepoznaje važnost jednakosti prava i slobode svakoga pojedinca uz poštivanje tuđih sloboda.	Raspravlja o važnosti jednakosti prava i slobode svakoga pojedinca uz poštivanje tuđih sloboda.	Raspravlja i zaključuje o važnosti jednakosti prava i slobode svakoga pojedinca uz poštivanje tuđih sloboda.
Pokazuje solidarnost prema članovima zajednice.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„pokazuje solidarnost prema članovima zajednice“* po zadanim elementima.	Uz jasno određen zadatak pokazuje solidarnost prema članovima zajednice.	Pokazuje solidarnost prema članovima zajednice u dobrotvornim akcijama koje se organiziraju u školi.	Pokazuje solidarnost prema članovima zajednice, uključuje se u razne akcije.	Iskazuje i primjerima pokazuje empatiju i solidarnost prema članovima zajednice (volontiranje u školi, susjedstvu, prijedlozi i

					inicijativa u solidarnosti, dobrotvorne akcije i slično).
Raspravlja o pravima djece.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„raspravlja o pravima djece“* po zadanim elementima.	Nabraja nekoliko prava djece uz pomoć.	Prepoznaje prava djece i djelomično raspravlja o njima unutar razreda.	Uspješno raspravlja o pravima djece u unaprijed pripremljenoj raspravi.	Prepoznaje i ukazuje na ugroženost dječjih prava, kao i ne poštivanje obveza, i argumentirano raspravlja o pravima djece.
Raspravlja o (ne)poštivanju ljudskih prava i prava djece.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„raspravlja o (ne)poštivanju ljudskih prava i prava djece“* po zadanim elementima.	Na konkretnom primjeru prepoznaje uz poticaj (ne)poštivanje ljudskih prava i prava djece	Povremeno raspravlja o (ne)poštivanju ljudskih prava i prava djece.	Uspješno uz manji poticaj raspravlja o (ne)poštivanju ljudskih prava i prava djece	Daje primjere za (ne)poštivanje ljudskih prava i prava djece (zanemarena i napuštena djeca, djeca Afrike i Azije), zaključuje o važnosti djelovanja da se ugroženost djece i njihovih prava smanji.
Uvažava različitosti i razvija osjećaj tolerancije. Predlaže načine rješavanja i sprečavanja nastanka problema. Odgovorno se ponaša prema zdravlju, okolišu i u primjeni IKT-a. Raspravlja o važnosti digitalnoga identiteta i utjecaja digitalnih tragova. Štiti svoje osobne podatke te poštuje tuđe vlasništvo i privatnost. Promišlja o prisutnosti demokratskih vrijednosti u zajednicama kojih je dio te promiče demokratske vrijednosti u svome okružju.				**Ostvarivanje navedenih ishoda vrednuje se ocjenom „odličan“ dok se djelomično ostvarivanje ili pak neostvarivanje ne vrednuje brojčanom ocjenom već se prati putem bilješki te se učenika potiče na njihovo ostvarivanje.**	
ISHOD: PID OŠ C.4.3. Učenik objašnjava povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarstvom Republike Hrvatske.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Opisuje povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarskim djelatnostima u Republici Hrvatskoj.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarskim*	Prepoznaje prema jasnom primjeru povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarskim djelatnostima u Republici Hrvatskoj.	Povezuje prirodno i društveno okružje s gospodarskim djelatnostima u Republici Hrvatskoj.	Razlikuje i uviđa odnos i povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarskim djelatnostima u Republici Hrvatskoj	Ralikuje, opisuje i objašnjava uvjetovanost i povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarskim djelatnostima u Republici Hrvatskoj

	djelatnostima u RH“ po zadanim elementima.			(objašnjava razvoj određenih djelatnosti u određenom kraju RH prema prirodnom i društvenom okružju).	(povezuje reljefne cjeline s razvojem određenih djelatnosti, zaključuje o razvoju gospodarstva i promjenama koje se događaju).
Objašnjava ulogu i utjecaj prirodnoga i društvenoga okružja na gospodarstvo Republike Hrvatske.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava ulogu i utjecaj prirodnoga i društvenoga okružja na gospodarstvo RH“* po zadanim elementima.	Isključivo uz jasan primjer, većinom temeljen na načelu zavičajnosti, djelomično i nepovezano prepoznaje ulogu i utjecaj prirodnoga i društvenoga okružja na gospodarstvo Republike Hrvatske.	Prepoznaje, ali samostalno teže objašnjava ulogu i utjecaj prirodnoga i društvenoga okružja na gospodarstvo Republike Hrvatske.	Jasno uz primjere, povremeno uz kratak poticaj, objašnjava ulogu i utjecaj prirodnoga i društvenoga okružja na gospodarstvo Republike Hrvatske.	Konkretnim primjerima objašnjava ulogu i utjecaj prirodnoga i društvenoga okružja na gospodarstvo Republike Hrvatske te zaključuje o razvoju i rastu istoga.
Prepoznaje važnost različitih zanimanja i djelatnosti i njihov utjecaj na gospodarstvo Republike Hrvatske.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje važnost različitih zanimanja i djelatnosti i njihov utjecaj na gospodarstvo RH“* po zadanim elementima.	Djelomično i nakon primjera prepoznaje važnost različitih zanimanja i djelatnosti i njihov utjecaj na gospodarstvo Republike Hrvatske.	Prepoznaje važnost različitih zanimanja i djelatnosti i njihov utjecaj na gospodarstvo Republike Hrvatske.	Prepoznaje i razlikuje važnost različitih zanimanja i djelatnosti i njihov utjecaj na gospodarstvo Republike Hrvatske.	Uočava i objašnjava važnost različitih zanimanja i djelatnosti i njihov utjecaj na gospodarstvo Republike Hrvatske.
Objašnjava važnost poduzetnosti i inovativnosti za razvoj zajednice (i pojedinca) i uključuje se u aktivnosti koje ih promiču.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„objašnjava važnost poduzetnosti i inovativnosti za razvoj zajednice (i pojedinca) i uključuje se u aktivnosti koje ih promiču“* po zadanim elementima.	Nakon jasno pojašnjenog pojma poduzetnosti i inovativnosti, uz pomoć prepoznaje važnost razvoja istih.	Prepoznaje važnost poduzetnosti i inovativnosti i vrijednosti rada.	Opisuje i objašnjava važnost poduzetnosti i inovativnosti za razvoj zajednice (i pojedinca) i uključuje se u aktivnosti koje ih promiču.	Opisuje, objašnjava i zaključuje o važnosti poduzetnosti i inovativnosti za razvoj zajednice i pojedinca, uključuje se u aktivnosti koje ih promiču (daje primjere i predlaže projekte ili se unutar već postojećeg projekata

					aktivno uključuje i ističe radom i poduzetnošću).
Objašnjava i navodi primjere važnosti i vrijednosti rada za razvoj pojedinca i zajednice.				**Navedena sastavnica ishoda ne vrednuje se numerički, već se za nju vode pisane bilješke.**	
Predlaže načine poboljšanja kvalitete života u zajednici.				**Navedena sastavnica ishoda ne vrednuje se numerički, već se za nju vode pisane bilješke.**	
D: ENERGIJA					
ISHOD: PID OŠ D.4.1. Učenik opisuje prijenos, pretvorbu i povezanost energije u životnim ciklusima i ciklusima tvari u prirodi.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Opisuje na primjeru načine prijenosa, pretvorbe i povezanost energije u procesima rasta i razvoja živoga bića, u hranidbenim odnosima i kruženju vode u prirodi.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje na primjeru načine prijenosa, pretvorbe i povezanost energije u procesima rasta i razvoja živoga bića, u hranidbenim odnosima i kruženju vode u prirodi“* po zadanim elementima.	Samostalno ne opisuje na primjeru načine prijenosa, pretvorbe i povezanost energije u procesima rasta i razvoja živoga bića, u hranidbenim odnosima i kruženju vode u prirodi. Tek uz obrazložene primjere i opise prepoznaje načine prijenosa, dajući šture odgovore.	Prema primjerima iz udžbenika (naučenim, svoje primjere ne iznosi) prepoznaje i djelomično opisuje načine prijenosa, pretvorbe i povezanost energije u procesima rasta i razvoja živoga bića, u hranidbenim odnosima i kruženju vode u prirodi.	Uz povremeni poticaj opisuje na primjeru načine prijenosa (toplina prelazi s jednoga tijela na drugo), pretvorbe i povezanost energije u procesima rasta i razvoja živoga bića, u hranidbenim odnosima i kruženju vode u prirodi.	Opisuje i objašnjava različite primjere načina prijenosa (toplina prelazi s jednoga tijela na drugo), pretvorbe (mijenja oblik) i povezanost energije u procesima rasta i razvoja živoga bića, u hranidbenim odnosima i kruženju vode u prirodi.
Opisuje načine primjene energije koju hranom unosimo u svoj organizam.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje načine primjene energije koju hranom unosimo u svoj organizam“* po zadanim elementima.	Šturo i s nerazumijevanjem opisuje načine primjene energije koju hranom unosimo u svoj organizam.	Opisuje načine primjene energije koju hranom unosimo u svoj organizam uz stalno navođenje i pomoć.	Opisuje načine primjene energije koju hranom unosimo u svoj organizam uz manje greške.	Opisuje i objašnjava načine primjene energije koju hranom unosimo u svoj organizam: upotreba energije koju hranom unosimo u svoj organizam npr. za zagrijavanje tijela, učenje, tjelesne aktivnosti, ujedno objašnjava važnost

					pravilne i zdrave prehrane.
Opisuje da se zelene biljke koriste Sunčevom energijom pri čemu proizvode hranu i kisik.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje da se zelene biljke koriste sunčevom energijom pri čemu proizvode hranu i kisik“* po zadanim elementima.	Metodom pokušaja i pogrešaka opisuje da se zelene biljke koriste Sunčevom energijom pri čemu proizvode hranu i kisik.	Uz greške opisuje da se zelene biljke koriste Sunčevom energijom pri čemu proizvode hranu i kisik.	Uspješno opisuje da se zelene biljke koriste Sunčevom energijom pri čemu proizvode hranu i kisik, uz manju nesigurnost pri opisivanju, što traži poticaj učitelja.	Shvaća i objašnjava proces fotosinteze na primjeru, detaljno opisuje djelovanje Sunčeve nergije na zelene biljke, pri čemu one proizvode hranu i kisik.
Navodi primjere hranidbenih odnosa organizama iz neposrednoga okoliša.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„navodi primjere hranidbenih odnosa organizama iz neposrednoga okoliša“* po zadanim elementima.		Prema konkretnom hranidbenom lancu opisuje onos unutar hranidbenog lanca/odnosa iz neposrednog okoliša.	Primjerom iz neposrednoga okoliša uz povremeni poticaj ili pomoć učitelja opisuje primjer hranidenog odnosa.	Opisuje i navodi primjer i jednostavnijih i složenih hranidbenih odnosa organizama iz neposrednoga okoliša.
Opisuje utjecaj različitih načina primjene energije na okoliš (primjeri zagađenja okoliša).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje utjecaj različitih načina primjene energije na okoliš (primjeri zagađenja okoliša)“* po zadanim elementima.	Tek uz primjer i pomoć učitelja djelomično opisuje utjecaj različitih načina primjene energije na okoliš (primjeri zagađenja okoliša).	Jednostavnim rečenicama i uz dodatni poticaj opisuje utjecaj različitih načina primjene energije na okoliš (primjeri zagađenja okoliša).	Iz vidljivih primjera opisuje utjecaj različitih načina primjene energije na okoliš (primjeri zagađenja okoliša).	Ekološka je osviještenost na visokoj razini (razvrstava i reciklira) te primjerima (tvornice, automobilska industrija i slično) opisuje i objašnjava utjecaj različitih načina primjena energije na okoliš.
Prepoznaje povezanost energije s promjenama stanja tvari i procesima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„prepoznaje povezanost energije s promjenama stanja tvari i procesima“* po zadanim elementima.	Sasvim djelomično prepoznaje povezanost energije s promjenama stanja tvari i procesima.	Prepoznaje povezanost energije s promjenama stanja tvari i procesima.	Prepoznaje i opisuje povezanost energije s promjenama stanja tvari i procesima.	Prepoznaje, opisuje, objašnjava i zaključuje o povezanosit energije s promjenama stanja tvari i procesima.
Opisuje utjecaj energije na život i rad ljudi i društva te istražuje kako	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„opisuje utjecaj energije*	Prepoznaje uz dodatni poticaj utjecaj energije	Prepoznaje utjecaj energije na život i rad ljudi i društva. Sluša i	Opisuje utjecaj energije na život i rad ljudi i društva. Uz poticaj	Opisuje i objašnjava o utjecaju energije na život i rad ljudi i društva

se nekad živjelo s obzirom na izvore energije i povezuje to s važnim izumima tijekom povijesti.	*na život i rad ljudi i društva te istražuje kako se nekad živjelo s obzirom na izvore energije i povezuje to s važnim izumima tijekom povijesti"* po zadanim elementima.	na život i rad ljudi i društva.	pokazuje razumijevanje o tome kako se nekad živjelo s obzirom na izvore energije i povezuje to s važnim izumima tijekom povijesti.	istražuje kako se nekad živjelo s obzirom na izvore energije i povezuje to s važnim izumima tijekom povijesti.	te istražuje kako se nekad živjelo s obzirom na izvore energije i povezuje to s važnim izumima tijekom povijesti.
ISTRAŽIVAČKI PRISTUP					
ISHOD: PID OŠ A.B.C.D.4.1. Učenik uz usmjeravanje objašnjava rezultate vlastitih istraživanja prirode, prirodnih i/ili društvenih pojava i/ili različitih izvora informacija.					
RAZRADA ISHODA	**NEDOVOLJAN**	**DOVOLJAN**	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Promatra i opisuje.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„promatra i opisuje"* po zadanim elementima.	Promatra, ali ne opisuje promatrane pojave/istraživanja.	Promatra, ali samostalno teže opisuje promatrane pojave/istraživanja.	Promatra i opisuje promatrane pojave/istraživanja.	Promatra, nabraja, opisuje i zaključuje promatrane pojave/istraživanja.
Postavlja pitanja.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„postavlja pitanja"* po zadanim elementima.	Rijetko postavlja pitanja.	Postavlja jednostavna pitanja zatvorenog tipa.	Postavlja pitanja poznate forme.	Postavlja pitanja otvorenog tipa.
Postavlja pretpostavke o očekivanim rezultatima.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„postavlja pretpostavke o očekivanim rezultatima"* po zadanim elementima.	Tek uz pomoć i relativno gotove pretpostavke o rezultatima, neke od pojašnjenih i pojednostavljenih postavlja samostalno.	Djelomično postavlja jednostavnije pretpostavke o očekivanim rezultatima.	Uz poticaj postavlja pretpostavke o očekivanim rezultatima.	Postavlja pretpostavke o očekivanim rezultatima.
Planira istraživanje (na koji način doći do odgovora).	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„planira istraživanje"* po zadanim elementima.	Samo u radu u paru ili s učiteljem , prema unaprijed dogovorenim jednostavnim smjernicama, planira glavne korake u jednostavnijem	Planira istraživanje u malim, unaprijed dogovorenim spoznajnim koracima.	Planira istraživanje, ali traži povratnu informaciju pri tome.	Samoinicijativno planira istraživanje uočavajući problem koji treba istražiti.

		istraživanju, u skladu sa sposobnostima.			
Provodi jednostavna istraživanja i prikuplja podatke. ✓ Mjeri i očitava. ✓ Prikazuje i analizira podatke. Zaključuje. ✓ Provjerava i uočava pogreške. ✓ Uočava novi problem. ✓ Slijedi etape istraživačkoga pristupa.	Učenik ne ostvaruje sastavnicu ishoda *„provodi jednostavna istraživanja i prikuplja podatke“* po zadanim elementima.	Na istraživanju radi isključivo kao dio skupine pri čemu se oslanja na ostale članove.	Sudjeluje u radu skupine, izvršava zadani zadatak uz češće traženje pomoći, te se često oslanja na ostale članove skupine te samostalno ne pridonosi značajnim radom.	Provodi jednostavna istraživanja i prikuplja podatke. ✓ Mjeri i očitava. ✓ Prikazuje i analizira podatke. ✓ Zaključuje. Većinom slijedi etape istraživačkoga pristupa.	Provodi jednostavna istraživanja i prikuplja podatke. Grupa se često oslanja na ovog učenika. ✓ Mjeri i očitava. ✓ Prikazuje i analizira podatke. ✓ Zaključuje. ✓ Provjerava i uočava pogreške. ✓ Uočava novi problem. Slijedi etape istraživačkoga pristupa.

NASTAVNI PREDMET: TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

Predmet Tjelesna i zdravstvena kultura sadrži četiri predmetna područja:

A) Kineziološka teorijska i motorička znanja (OŠ TZK A; SŠ TZK G A)
B) Morfološka obilježja, motoričke i funkcionalne sposobnosti (OŠ TZK B; SŠ TZK GB)
C) Motorička postignuća (OŠ TZK C; SŠ TZK G C)

D) Zdravstveni i odgojni učinci tjelesnog vježbanja (OŠ TZK D; SŠ TZK G D)

Sadržaji praćenja i provjeravanja su:

a) Motorička znanja
b) Motorička postignuća
c) Morfološke značajke, motoričke i funkcionalne sposobnosti
d) Aktivnost učenika i odgojni učinci.

U Tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi elementi ocjenjivanja koji se neposredno kriterijski ocjenjuju su:

a) Motorička znanja
b) Motorička postignuća
c) Aktivnost učenika i odgojni učinci.

Tekst u kurzivu je u cijelosti preuzet iz Kurikuluma za Tjelesnu i zdravstvenu kulturu.

Kako je u nastavnom predmetu Tjelesna i zdravstvena kultura rezultat rada uvelike ovisi o fizičkim karakteristikama učenika, u praksi se pokazalo kako učenici ostvaruju zadane ishode na najmanjoj razini ocjene dobar te da je sve ispod te razine demotivirajuće za učenika.

Zdravstveni i odgojni učinci tjelesnog vježbanja u kojemu će se vrednovati učenički odnos prema aktivnosti i njihova uključenost u iste uvelike ovisi o osobnosti učenika te u tom predmetnom području učenik može ostvariti ocjene od odličan do nedovoljan.

Predmetno područje A: Kineziološka teorijska i motorička znanja			
ISHOD: OŠ TZK A.4.1. Oponaša osnovne strukture gibanja raznovrsnih grupacija sportova.			
RAZRADA ISHODA	**DOBAR**	**VRLO DOBAR**	**ODLIČAN**
Primjenjuje osnovne strukture gibanja raznovrsnih grupacija sportova.	Oponaša osnovne strukture gibanja raznovrsnih grupacija sportova na početnoj razini.	Oponaša osnovne strukture gibanja raznovrsnih grupacija sportova na prosječnoj razini.	Oponaša osnovne strukture gibanja raznovrsnih grupacija sportova na višoj razini.
ISHOD: OŠ TZK A.4.2. Prepoznaje i izvodi ritmičke i plesne strukture u jednostavnim koreografijama.			

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Izvodi ritmičke i plesne strukture u jednostavnim koreografijama.	Nevoljko te na temelju dobivenih uputa izvodi ritmičke i plesne strukture jednostavnih koreografija.	Izvodi ritmičke i plesne strukture jednostavnih koreografija na temelju dobivenih uputa.	Točno izvodi ritmičke i plesne strukture jednostavnih koreografija.
Sudjeluje u osmišljavanju jednostavne koreografije.	Nevoljko sudjeluje u osmišljavanju jednostavne koreografije.	Uz poticaj sudjeluje u osmišljavanju jednostavne koreografije.	Sudjeluje u osmišljavanju jednostavne koreografije.

Predmetno područje B: Morfološka obilježja, motoričke i funkcionalne sposobnosti

ISHOD: OŠ TZK B.4.1. Sudjeluje u provjeravanju morfoloških obilježja, motoričkih i funkcionalnih sposobnosti te obilježja pravilnoga tjelesnog držanja.

RAZRADA ISHODA: Prepoznaje morfološke značajke, motoričke i funkcionalne sposobnosti i obilježja pravilnoga tjelesnog držanja.	**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**

ISHOD: OŠ TZK B.4.2. Izvodi primjerene vježbe za razvoj motoričkih i funkcionalnih sposobnosti.

RAZRADA ISHODA	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN
Izvodi primjerene vježbe za razvoj motoričkih i funkcionalnih sposobnosti, vježbe pokretljivosti zglobova i stabilnosti trupa.	Uz korekcije i dodatne upute izvodi primjerene vježbe za razvoj motoričkih i funkcionalnih sposobnosti, vježbe pokretljivosti zglobova i stabilnosti trupa.	Uglavnom pravilno izvodi primjerene vježbe za razvoj motoričkih i funkcionalnih sposobnosti, vježbe pokretljivosti zglobova i stabilnosti trupa.	Pravilno izvodi primjerene vježbe za razvoj motoričkih i funkcionalnih sposobnosti, vježbe pokretljivosti zglobova i stabilnosti trupa, uviđa funkcionalnost navedenih vježbi.

Predmetno područje C: Motorička postignuća

ISHOD: OŠ TZK C.4.1. Prati osobna motorička postignuća i njihovo unaprjeđenje.

RAZRADA ISHODA: Prati i uspoređuje osobna postignuća.	**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**

Predmetno područje D: Zdravstveni i odgojni učinci tjelesnog vježbanja

ISHOD: OŠ TZK A. D 4.2. Izvodi naprednije kineziološke motoričke aktivnosti na otvorenom.

RAZRADA ISHODA: Koristi se vježbama za aktivaciju sustava za kretanje (vježbe aktivacije trupa, uspostave pravilnog obrasca disanja te aktivacije mišića gornjih i donjih udova).	**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**

ISHOD: OŠ TZK D.4.3. Priprema i skrbi o sportskom vježbalištu.

RAZRADA ISHODA: Sudjeluje u akcijama uređenja sportskog vježbališta.	**Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju.**

ISHOD: OŠ TZK D.4.4. Primjenjuje pravila raznovrsnih sportova.

RAZRADA ISHODA	NEDOVOLJAN	DOVOLJAN	DOBAR	VRLO DOBAR	ODLIČAN

Surađuje tijekom igre i primjenjuje pravila iz raznovrsnih grupacija sportova.	Ne shvaća pravila niti njihovu važnost u igri.	Pravila igre shvaća i prihvaća tek uz stalne intervencije učitelja.	Prihvaća samo neka od postavljenih pravila igre.	Prihvaća i slijedi postavljena pravila uz manje opomene i podsjećanja na isto.	Prihvaća, slijedi i razumije postavljena pravila igre.

Sat razrednika – opaske

	LOŠE	DOBRO	UZORNO
Odnos prema radu	Čak i uz poticaje učitelja teško se uključuje u oblike rada.	Nastavne sadržaje prati uz povremena svraćanja pozornost na iste.	Primjeren odnos prema učenju i radu. Redovito nosi pribor za rad i ispunjava svoje školske obveze.

	Neredovito nosi pribor za rad i ispunjava svoje školske obveze. Ne brine o urednosti radnoga mjesta i pribora za rad. Nezainteresiran/nezainteresirana za školski uspjeh. Potrebno je stalno poticati razvoj radnih navika. Nedostaju radne navike. Potreban kontinuirani rad u školi i kod kuće. Sadržaje koji su mu/joj neatraktivni usvaja na niskoj razini.	Uz povremene poticaje se uključuje u nastavni rad. Uglavnom redovito nosi pribor za rad i ispunjava svoje školske obveze. Povremeno se trudi postići što bolje rezultate. Razvijene radne navike. Poraditi na radnim navikama u vidu redovnog rada.	Slijedi dogovorena pravila. Nastavne sadržaje prati s aktivnom pažnjom. Rado se uključuje u sve oblike rada. U radu aktivna/aktivna i suradljiv/suradljiva. Trudi se postići što bolje rezultate. Visoko razvijene radne navike. Visokih intelektualnih sposobnosti.
Odnos prema prijateljima	Teško kontrolira emocijama što dovodi do konfliktnih situacija sa učenicima. Neodmjeren/neodmjerena u komunikaciji sa prijateljima (psovke, grube riječi). Smišlja i motivira učenike na neprimjerenu igru koja se kosi sa pravilima Škole i razreda.	Uglavnom primjeren odnos prema prijateljima.	Primjeren odnos prema drugim učenicima. Uvijek želi pomoći drugim učenicima.
Odnos prema starijima	Ne uvažava autoritet učitelja. Prema starijima se ne odnosi sa poštovanjem. Neodmjeren/neodmjerena u komunikaciji sa odraslima (psovke, grube riječi).	Uglavnom uvažava autoritet učitelja. Prema starijima se uglavnom odnosi sa poštovanjem.	Uvažava autoritet učitelja. Prema starijima se odnosi sa poštovanjem.
Ponašanje	Odgovornost za neprihvatljivo ponašanje prihvaća tek nakon intervencije učitelja. Uočeno konfliktno ponašanje. Potrebna stalna kontrola emocija. U igri sa vršnjacima ističe se na neprimjerene načine.	Prihvaća i slijedi postavljena pravila uz manje opomene i podsjećanja na isto. Ponekada dolazi do nepoželjnih oblika ponašanja. Prilikom rada ponekada živahan/živahna, teško kontrolira svoju energiju. Zbog nemogućnosti verbaliziranja svojih potreba agresivno nastupa prema učenicima. Ponekada potrebna kontrola emocija.	Izrazito uljudnoga ponašanja. Poznaje i slijedi razredna pravila. Poštuje kućni red Škole. Prihvaća odgovornost za svoje ponašanje. Razvijene socijalne i emocionalne inteligencije. Zrelo i brzo procjenjuje situacije u kojima se nalazi. Izrazito pristojna u ophođenju, marljiva i savjesna. Vesela i energična, omiljena u

		U situacijama povećanih tenzija neprimjereno se ponaša (plakanje, lupanje po stolu).	igri. Uporno i rječito promiče svoje stavove. Visoko razvijena empatija prema djeci i odraslima.

Pripremno razdoblje:

Iva je u pripremnom školskom razdoblju pokazala zrelost, aktivnost i upornost. Izrazito je marljiva i predana školskim zadatcima koje ispunjava sa lakoćom i uredno. Verbalne naputke prati bez poteškoća i dodatnih naputaka. Izrazito uljudnoga ponašanja.

Niko je u pripremnom školskom razdoblju pokazao aktivnost i upornost. Marljiv je i i predan školskim zadatcima koje ispunjava sa lakoćom i djelomično uredno. Verbalne naputke prati bez poteškoća i dodatnih naputaka. Izrazito uljudnoga ponašanja. Nadalje vježbati grafomotoriku.

Leopold je u pripremnom školskom razdoblju pokazao snalažljivost i komunikativnost. Zadatke mu je potrebno individualno objasniti i stalno ga kontrolirati u radu. Pažnja mu je kratkotrajna i nestalna. Uljudnoga ponašanja, na satu ga je potrebno podsjećati na pravila komunikacije.

Jerko je u pripremnom školskom razdoblju pokazao snalažljivost i komunikativnost. Zadane zadatke shvaća ali ga je potrebno često kontrolirati u radu. Pažnja mu je kratkotrajna i nestalna. Na satu ga je potrebno podsjećati na pravila komunikacije. Teško kontrolira svoju veliku energiju koja ga povremeno ometa u izvršavanju nastavnih zadataka.

Šimun je u pripremnom školskom razdoblju pokazao snalažljivost i komunikativnost. Zadane zadatke shvaća ali ga je potrebno često kontrolirati u radu. Pažnja mu je kratkotrajna i nestalna. Na satu ga je potrebno podsjećati na pravila komunikacije. Teško kontrolira svoju veliku energiju koja ga povremeno ometa u izvršavanju nastavnih zadataka.

Toni je u pripremnom školskog razdoblju pokazao otvorenost i komunikativnost. Zadane zadatke shvaća ali ga je potrebno često kontrolirati u radu. Pažnja mu je kratkotrajna i nestalna. Na satu ga je potrebno podsjećati na pravila komunikacije.